Reçu le 10-9-

INDOCHINE FRANÇAISE DÉPÔT LÉGAL

ព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា

មន្ទីរស្ដីការក្រសួងសិក្សាធិការ

ទស្សនាវដ្ដី

សម្រាប់

គ្រូបង្រៀន

ឆ្នាំទី ៣ លេខ ១

ខែ កញ្ញា ព.ស. ២៤៩៤

ឆ្នាំសិក្សា ១៩៥១ - ១៩៥២

BIBLIOTHÈQUE
NATIONALE
DU CAMBODGE
P.K_2
1951 - 1952
(1)

ព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជា

មន្ទីរស្ដីការ ក្រសួងសិក្សាធិការ

ទស្សនាវដ្ដី សម្រាប់ គ្រូបង្រៀន

បញ្ជីរឿង ទំព័រ

វិធីបង្រៀនអក្សរបែបថ្មីនៅកុមារដ្ឋាន	៣
ឧត្តមដ្ឋាន - មជ្ឈិមដ្ឋានទី ២ ភាសា	១៩
មជ្ឈិមដ្ឋានទី ១ អាទិកដ្ឋាន ភាសា	២៦
កុមារដ្ឋាន - បរិវច្ឆណដ្ឋាន ភាសា	៣៥
មជ្ឈិមដ្ឋានទី២ - ឧត្តមដ្ឋាន - នព្វន្ត - រង្វាស់រង្វាល់ - ធរណីមាណសាស្ត្រ	៤១
អាទិកដ្ឋាន - មជ្ឈិមដ្ឋានទី ១ នព្វន្ត	៥២
មជ្ឈិមដ្ឋានទី ១ និងអាទិកដ្ឋាន - ធរណីមាណសាស្ត្រ	៦៤
បរិវច្ឆណដ្ឋាន - នព្វន្ត - រង្វាស់រង្វាល់ កុមារដ្ឋាន	៦៦
មជ្ឈិមដ្ឋានទី ២ - ឧត្តមដ្ឋាន - វិទ្យាសាស្ត្រ - វិធីបង្ការរោគ	៧៥
អាទិកដ្ឋាន - មជ្ឈិមដ្ឋានទី ១ - វត្ថុស្វាធ្យាយន៍ - វិធីបង្ការរោគ.	៨៦
បរិវច្ឆណដ្ឋាន - កុមារដ្ឋាន - វត្ថុស្វាធ្យាយន៍ វិធីបង្ការរោគ	៩៣
លោកនីតិ សំរាប់ ៤ ថ្នាក់	១០១
មេសូត្រតែមាត់	១០៤

សូមសាស្ត្រាចារ្យ ល្បងវិធីថ្មីនេះមើល តាំងពីបវេសនកាលនេះទៅ

សេចក្ដីណែនាំ

លោកជាគ្រូបង្រៀនត្រូវរកក្រដាសក្រាស់ពណ៌សពន ៤ ជ្រុងទ្រវែង បណ្ដោយ ១៤ ស.ម. ទទឹង ១០ ស.ម. ។

១)- យកមកបោះប្រហោង ៤ ជ្រុងទ្រវែង ទទឹង ៥ ស.ម. បណ្ដោយ ៦ ស.ម. ឲ្យចំកណ្ដាលក្រដាស ដើម្បីនឹងសរសេរលើផ្ទៃក្រដាស, ម្ខាងស្រៈមួយ លើផ្ទៃម្ខាងទៀតស្រៈមួយទៀត ធ្វើបែបនេះឲ្យគ្រប់ស្រៈទាំងអស់ ដូចមានគំនូរខាងក្រោមនេះ

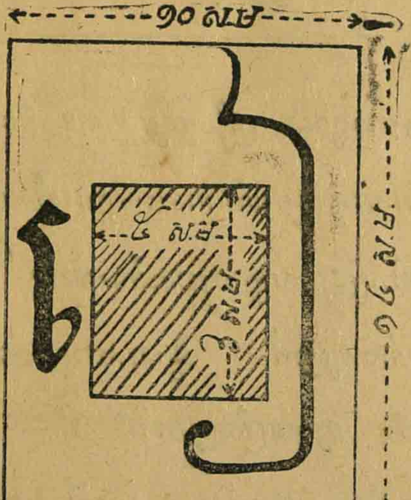

២)– យកមកសរសេរព្យញ្ជនៈ ១ តួម្ខាង ឲ្យចំកណ្តាល ល្មមនឹងប្រហោងដែលចោះធ្វើស្រះនោះ ដូចមានគំនូរខាងក្រោមនេះ ៗ

៣)– ឧបមាដូចជាបង្រៀនអក្សរ “ត” លោកជាគ្រូត្រូវ

ក – សរសេរតួអក្សរយ៉ាងធំនៅលើក្តារខៀនបង្ហាញសិស្ស ៗ

ខ – នាំសិស្សឲ្យរាវសតួអក្សរនេះនឹងដៃទទេ ៗ

គ – ចាត់សិស្សម្នាក់ ឲ្យទៅសរសេរនៅលើក្តារខៀនដើម្បីឲ្យសិស្សឯទៀតកែ ឲ្យបានត្រឹមត្រូវឡើង ៗ

ឃ – ឲ្យសិស្សទាំងអស់គ្នាសរសេរលើក្តារឆ្នួនលើកបង្ហាញគ្រូ ៗ

បើសិស្សណាសរសេរមិនត្រឹមត្រូវ លោកជាគ្រូត្រូវបង្គាប់ឲ្យសិស្សនោះ កែឲ្យបានគួរសមឡើង ៗ

របៀបប្រើព្យញ្ជនៈនិងស្រះដែលសរសេរលើក្រដាស់ក្រាស់

១– ឧបមាដូចជាបង្រៀនបំបែកអក្សរ “គ” លោកជាគ្រូត្រូវ :

ក– លើកស្រះ “ េ ៀ” បង្ហាញសិស្សហើយសួរថា៖នេះស្រះអ្វី ?

ខ– យកក្រដាស់ដែលសរសេរតួអក្សរ “គ” មកដាក់ពីក្រោយ ក្រដាស់ដែលសរសេរស្រះ “ េ ៀ” ដូចបែបខាងក្រោមនេះ

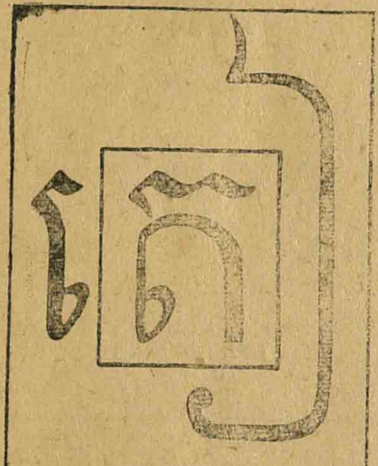

គ – សួរសិស្សថា៖ នេះគេអានថាដូចម្តេច ? ឆ្លើយថា : (គៀ)

លោកគ្រូត្រូវសរសេរឲ្យច្បាស់ព្យាង្គៈនៅលើក្ដារខៀនបញ្ឈរ ៗ

យូរ ៗ ម្ដង, គ្រូត្រូវប្រើរបៀបនេះ ឲ្យសិស្សរើសរកស្រៈមកផ្សំនឹងតួព្យញ្ជនៈ ដើម្បីឲ្យកើតជាព្យាង្គណាមួយតាមចិត្តគ្រូរើស ៗ

២ — ឧបមាដូចជាបង្រៀន (តោ) — (តុ) — (តៅ) (តែ) ៗ ល ៗ លោកជាគ្រូត្រូវធ្វើតាមរបៀបខាងលើនេះ ៗ

អំពី ស្រៈ

មេរៀនទី - ១

អ អា

មេរៀនទី - ២

អិ អី

មេរៀនទី - ៣

អឹ អឺ

មេរៀនទី - ៤

អុ អូ អួ

មេរៀនទី ៥

អើ　　អឿ　　អៀ　　អេ

មេរៀនទី ៦

អែ　　អៃ　　អោ　　អៅ

មេរៀនទី ៧

អុំ　　អំ　　អាំ　　អះ

មេរៀនទី ៨

អុះ　　អេះ　　អោះ

មេរៀនទី ៩

អី អេះ អៅ អុំ អៃ អួ អៀ អើ ។

អា អំ អា់ អាំ អេះ អុះ ។　អា អុំ អេះ អី ។

អា អាំ អុំ អី ។

កាលបើបង្រៀនស្រះខាងលើនេះរួចហើយ គ្រូត្រូវលុបតួ (អ) ចេញ ដើម្បីឲ្យនៅតែស្រះនិស្ស័យ ។ គ្រូត្រូវហ្វឹកហ្វឺនសិស្សឲ្យចេះអាន ចេះសរសេរ ស្រះនិស្ស័យទាំងអស់ជាប្រាកដ ។

មេរៀនទី ១០ ស្រៈនិស្ស័យ

ា ិ ី ឹ ឺ ើ ឿ ៀ

ុ ូ ួ

េ ែ ៃ ោ ៅ ុំ ំ ាំ ះ ៗ

ឯព្យាង្គដែលបង្រៀនទាំងប៉ុន្មាន ក្នុងមួយពេលៗ ត្រូវសរសេរមួយម្តងៗ នៅលើក្តារខៀន ។ ឲ្យសិស្សអានព្យាង្គទាំងអស់ម្នាក់ម្តង មួយពួកម្តង ម្នាក់ម្តងរួច ឲ្យអានពាក្យដែលផ្សំបាននឹងអក្សរដែលយកមកបង្រៀន ។

មេរៀន ទី ១១

ក ត

គុ កា តើ កោ គួ កូ តែ កៀ កែ

តោ តៃ កៃ តា តៅ កែះ កោ(រ) ត តះ កោះ ។

តតេះតតះ កកោះ តតេះតតោះ កកូ(រ) កៅអី តៃតោ

អាកោ កកែះ ៗ

អាតោកកូ(រ)អី ៗ តាកៅកកេះគុ ៗ

មេរៀនទី ១២

ប ហ

បើ ហា បូ ហោ បា ហំ បឺ ហែ បៅ

ហើ បៀ ហៃ បោ ហៅ ។ ហែះ បោះ

ហោះ បោ(រ) ហូ(រ) បបួរ ហៀ(រ) បះ ហៃក

អំបៅ អាហា(រ) បប(រ) បះបោ(រ) ហោហា បំបែ(រ) ។

បប(រ) ហៀ(រ) ។ តាកៅហៅអាកែ ។ កុំបះបោ(រ) ។

មេរៀនទី ១៣

ប ឋ

បុ ឋៅ ឋា ឋូ បេ ឋុ បោ ឋា បៃ ឋឺ

ឋំ ឋោ បែ ឋូ ។ ឋាំ ឋោះ បោ(រ) ឋូ(រ)

ឋែ បេះ បុះ បៅ កែ បៅ បំកា(រ) ប(រ) ឋា ។

ឋី ត្បូ បេះ ប(រ) ឋា ។ ឋាំ ឋៅ កែ បុះ ។

អា ឋៃ ឋាំ បំ កា(រ) ។ តា បឿ បេះ ឋៃ បៅ ។

មេរៀនទី ទី ១៤

ឋ ដ

ឋូ ឋោ ដេ ឋូ ដេ ដើ ដុ ឋា ដោ ដៅ ដា ដែ ដៀ ។
ឋេះ ឋូ(វ) ដេ ដោះ ដុះ ដុំដី ដុំដៃ បុះដៃ ដំបែ ដំបោ
ដីកាកោះ ។ កុំដោះដៃ ។ បែតុំដាំបប(វ) ។ បីដាបោះដីបីដុំ ។
អាកៅចាំដៃ ។

មេរៀនទី ១៥

ស ណ

សេ ណែ សុ ណាំ សៀ ណា ស្ល ណោ សុំ ណើ
សោ ណើ សូ ។

ដំណាំ សំដី បំណុះ សំបែ សំណៅ ស(វ) សែ
ដំណើ(វ) សំដៅ បំណើ ស(វ) សើ(វ) សំណុំ ។

បីសៅស(វ)សេ(វ)សំណៅ ។ តាសំបេះដាំដំណាំ ។
អាណាសុំបំណើ ។ បីណាស្ល(វ)អី ។

មេរៀនទី ១៦

ឆ ខ ឡ

ឆៃ ខុ ឡេ ឆា ខា ឡៅ ឆោ ខោ ឆាំ ឡូ ឆា ខាំ ឡៃ ។

កៅឡៅ ឡាំសាំ កៃខៃ ឡូឡា ខះក ឡេះឡោះ ឆាឆៅ បោះឡុ ។ ឡៃឡៃ ។

អាសៅបោះឡូ ។ បីតោដើ(រ)ឡៃឡៃបីខែ ។ បៃឡា ខំដើ(រ)ខោអាឆាំ ។ អាឆៃឆាឆៅបៅខាំ ។

អំពីស្រៈ (ត)·

ឲ្យសិស្សអានឲ្យបានត្រឹមត្រូវល្អ រួចហើយលុបតួ (អី) ចេញ ។

មេរៀនទី ១៧

អ៊ អ៊ា អ៊ិ អ៊ី អ៊ឹ អ៊ឺ អ៊ុ អ៊ូ អ៊ួ អ៊ើ អ៊ឿ អ៊ៀ អ៊េ
អ៊ែ អ៊ៃ អ៊ោ អ៊ៅ អ៊ុំ អ៊ំ អ៊ាំ អ៊ះ ។ អ៊ិះ អ៊ុះ អ៊េះ អ៊ោះ ។

មេរៀនទី ១៨

គ ភ

គី ភា គួ ភោ គៀ ភី គុ គោ ភូ គេ ភើ គូ ភៃ គុំ ។
ភេ គោ បំភៃ គគី (វ) ភាសា់ គោបុ សំភី តាជា សុភា ។
បៅភុំបាំគេ ។ បីឡាបេះបីភាសា ។ កុំបំភៃអាគាំ គេបា
បៅខាំបេះគួ (វ) សំ ។

មេរៀនទី ១៩

ព ញ

ពោ ញាំ ពី ញើ ពា ញី ពើ ពួ ញោ ពូ ញុ
ពៃ ញោ ។

ពុះ ញុះ ពោះ ញាំ ពួ (វ) ញញួ (វ) ពពៃ ពពុះ
សំពៅ ពូបៅ ពីសា ពូកែ អំពៅ ពោះគោ ។

អាគាំគូ(វ)ញញួ (វ) ។ តាភេដាំអំពៅ ។ អាសៅបៃ
ពពៃញីពី (វ) ។ មែពៅបេះពីសាបប (វ) ពោះគោ ។

មេរៀនទី ២០

រ　　　រ

រេ រៃ រោ រា រ៉េ រៅ រួ រេ រា រី រុំ រូ រៃ រឿ ។

រុះ រិះ រិះ រេះ រាំ រៃ រៃ រូ (រ) រាបា រំពេ រុះរ៉េ ររៃ របេះ

ពីរោះ រោរ រកា របៃ ។

បីរុំបេះរាំ ។ តាពៅរិះពោះគោ ។ ពពៃញីដើ (រ) ពោ ។

សំដីអាចាំពីរោះ ។ បៃគាំពូកែរវៃអំបោះ ។

មេរៀនទី ២១

ល　　　ឈ

លូ ឈោ លឿ ឈុំ លា ឈៀ លី ឈឹ លៃ ឈឿ-

លៀ ឈើ លោ ។

លោះ រលុះ ឈូង (រ) លីលា ឈឺ លលា

ឈើ លលៃ ។

ពូឈុំលីឈើ ។ បៃគាំឈឺពោះបីខែ ។ ចៅឆាំលា

តាវា ។ ចៅកែឈ(រ) លើកៅអី ។ កុំដើ(រ) ឈ្ជូធ(រ) លើផែ ។

មេរៀនទី ២២

ឃ យ

យោ យ យ្ល យ យឹ យ យា យំ ររុំ យើ យើ យូ យាំ យី ។

យំ យុំ យូ(រ) គយា(រ) យីកេ យ្ល(រ) យីហោះ រយះ យោ(រ) យៅ យីអើ សាលាប៉ុំ ។

ខោចៅពៅរយះ ។ គេឃុំចៅរុំ ។ អាគាំយិយូ(រ) ។ តាអាំបេះរាំយីកេ ។ គេស(រ) សេ(រ) យីហោ ។ យីអើ ពូឈិុឈីអីដើ(រ) យ្ល(រ) ដៃ ។

មេរៀនទី ២៣

ម ធ

មើ ធី ម្ល ជោ មៀ ក្មុ មិ ធ្លូ មា ឈា មូ ផើ មាំ ។

មេ ធំ មូ(រ) ធី មមៃ មេឃួ ធូលី មីសួ រិធី មមើ ធុរៈ មមី (រ) ធរណី មហោរី ។

មេជារីធេះបេះភាសាបី ។ មេអំបៅធោះហើ(រ) រោភ ។ បៅយីខំបៃមេពពៃ ។ ពូឈុំពីសាសំឡមីសួ ។ មេឃុំសៅហៅមេឃួ ។

មេរៀនទី ២៨

ឌ ឍ

ឌួ ឌោ ឌាំ ឍូ ឌោ ឌៀ ឌុ ឍា ឌិ ឌឹ ឌើ ឍួ ។ ឌឿ ឌោះ ឌួ(រ) ឍា(រ) ឌូ(រ) ឌំឌី ឌីតា រឌា ឌីលា ឍេឌើ ឌរា រឌុំ ។

គួលីឌរះឌី ។ តាសៅពូកែបៃឌំឌឺ ។ បៅខំឌឿឌីតារា ។ អាកែឌិះសេះញី ។ អាពៅរាឈ (រ) ឌីឌើលើផៃ ។

មេរៀនទី ២៩

ទ ឆ

ទេ ឆា ទុ ទៃ ទៀ ឆូ ទី ទុំ ទាំ ទៅ ឆំ ទូ ឆៅ ទា ។

ទីទៃ នាវា ទំហំ នាគា ទំនេ (រ) ធានា ទទា នាទី នគ (រ) ធំ ទំពា នាឡិកា ទេវតា ។

កុំនាំវាទៅទីនោះ ។ តាពៅទៅធានាអាធំ ។ អាជាទា (រ) នាឡិកាពីចៅទុំ ។ គេជិះនាវាទៅនគ (រ) ណា ។

មេរៀនទី ២៦

ត្រូវយកតួអក្សរដែលសរសេរលើក្រដាសក្រាស់មកបង្ហាញសិស្សម្ដងៗ ហើយសួរសិស្សថា៖ នេះអក្សរអ្វី រួចត្រូវសរសេរតួអក្សរនោះតៗគ្នាដូចខាងក្រោមនឹងត្រូវហ្វឹកហ្វឺនសិស្សឲ្យចេះអាន ចេះសរសេរតួអក្សរទាំងអស់នេះជាប្រាកដ ។

ក ខ គ ឃ ង   ច ឆ ជ ឈ ញ

ដ ឋ ឌ ឍ ណ   ត ថ ទ ធ ន

ប ផ ព ភ ម   យ រ ល វ ស

ហ ឡ អ ។

មេរៀនទី ២៧

ក ខ គ ឃ្ឃ ង្ង ច្ច ឆ្ឆ ជ្ជ ឈ្ឈ ញ ដ្ដ ឋ្ឋ ឌ ឍ្ឍ

ឈ ឥ ប្ដ ទ្ឋ ឌ្ឍ ន្ណ ប្ឃ ឆ្ឈ ព ភ ម្ន យ្យ ប្រ ល វ្វ

ស្ប ហ ឡ្ឃ អ ៗ

មេរៀនទី ២៨

... ...្យ ...្ឋ ...្ជ ...្ល ...្ឆ ...្ឃ ...្ម ...្គ ...្ទ ...

...ៀ ... ...្ដ ...្ឋ ...្ឍ ...្ណ ...្ឃ ...្ឆ ... ...្ន ...្យ

ប្រ... ... ...្វ ...្ប ... ... ៗ

មេរៀនទី – ២៩

ង៉ ញ៉ ន៉ ប៉ ម៉ យ៉ រ៉ ល៉ វ៉ ហ្វ៉

ង៉េះ ង៉ោះ ញ៉េះ ញ៉ោះ ញុាំញុី សេនា ប៉ាឆា តាប៉ែ ប៊ីអ ម៉ៃ ម៉ែ ម្ល៉ៅ យ៉ាដាំ រយ៉ៃ ប៉ារី ឌីរី សាលាប៉ាលី តាវ៉ៅ សាវ៉ា កាហ្វេ ចៅហ្វា ។

បៃម៉ែដើរ (វ) ញុាំញុើ ។ ពូឈុំបេះម្លូ (វ) ប៉ារី ។ តាវ៉ៅ

យំពីរោះ ។ គេទៅសាលាបាលី ។ តាប៉ែនេះដ្វ(វ) ។ បីដៅ៉ ពីសាកាហ្វៀ ។ ចៅម៉ៅបោះខោរយ៉ៃទៅដី

មេរៀនទី – ៣០

ប៑ ស៑ ហ៑ អ៑

សាប្វ៑ ចៅកែប៊ី ភាស៊ុ ដំហ៑ (វ) តៅហ្វ៑ រាហ្វ៑ ហ៊ុហា ហា៑ អ្វ៑អ (វ) អ្វ៑អា អ្វ៑អែ អ៑ះអ៑ះ ។

តាប្វ៑បេះគ្វ (វ) រាហ្វ៑ ។ ប៊ីអ៊ីដើ (វ) ហ៊ីហា ។ អាឡ្វាំបេះស៊ីតៅហ្វ៑ ។ ហា៑ប៊ីជាមេភាស៊ុដតៅដឹហៃ ។ តៅទំនោះគេហៅ៑អ្វី ។ អាម៉ៅភាទា (វ) សាប្វ៑ប៊ីដុំ ។ ឆាភាគេះដំរោពី (វ) ដំហ៑ (វ) ។

ឧត្តមដ្ឋាន

សាលាលីសេ ឬវិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិ

បើអ្នកទៅតាមផ្លូវ ឩដារ្ត ដឺឡាក្រេ ពីឯជើងទៅត្បូង អ្នកនឹងឃើញខាងស្តាំអ្នកទីស្ថានមួយធំទូលាយមានកំពែងលំហោកព័ទ្ធពីមុខ មានផ្ទះខ្ពស់ៗ ធំៗវែងៗ នឹងផ្ទះនៅមុំកំពែងឆ្វេងស្តាំធំល្មមសង់ពីរជាន់ ស្ថានហ្នឹងហើយដែលហៅសាលាវិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិ នឹងស្ថានហ្នឹងហើយជាសាលាជាន់ខ្ពស់បំផុតនៅស្រុកខ្មែរ ។ ផ្ទះមួយទាបដំបូលដូចក្រចាប់នៅចំកណ្តាលប្រេបកំពែងមុខជាប៉ុយរ៉ូលោកចាងហ្វាង ។ ផ្ទះធំទាំងអស់មានក្រុំមួយខ្នង នោះផ្ទះបួនសង់ជាវង់ចតុរង្សជុំលានធំទូលាយដែលជាទីសំរាប់លេងសប្បាយនៃសិស្ស ។ ផ្ទះពីរទៀតសង់បន្តគ្នា ពុះក្រឡាចតុរង្សខណ្ឌជាពីរស្មើ ជាទីសយនដ្ឋាននៃសិស្សដែលបានអាហារូបករណ៍នាជាន់លើ ។ ជាន់ក្រោមជាទីលេល្អ សំរាប់ឲ្យសិស្សជ្រកភ្លៀងជាភោជនដ្ឋាននឹងជាទីអ៊ានសាលា ។ នៅចុងផ្លូវផ្ទះនេះ សងខាងមានរោងចុងភៅពីខាងជើង នឹងរោងប្រកបការរៀនធ្វើការឈើពីខាងត្បូង ។ ផ្ទះតាមក្បែរវែងចតុរង្សស្មើងជាកន្លែងរៀន ចែកជាសាលាបឋមភូមិជាន់ខ្ពស់មានថ្នាក់ទី ៦ ទី ៥ ទី ៤ នឹងទី ៣ នឹងសាលាមធ្យមសិក្សាទំនើបសំរាប់

ជាតិ ។ ផ្ទះពីរធំល្មមមួយៗ នៅមុំចតុរង្ស នោះផ្ទះខាងត្បូងជាលំនៅលោកតាងហ្វាង ផ្ទះមួយទៀតលោកតាងហ្វាងរងជាមួយនឹងលោកអ្នកគ្រប់គ្រងសាលា ។ ផ្ទះពីរខ្នងដែលអមលានព្រលានទទេ សឹងជាសាលាចែកជាបន្ទប់អប់រំនៃកូនសិស្ស បន្ទប់រៀនគូរ បន្ទប់រៀនគីមី បន្ទប់រៀនសាកពិសោធវត្ថុនូវរូបកាយ នៃមនុស្សនូវសត្វ ក្នុងជាតិផ្សេងៗ នឹងបន្ទប់រៀនភូមិសាស្ត្រ ។

កាលគេឈរមើលពីជាន់លើ គេឃើញលានសាលាវិទ្យាល័យជាសណ្ឋានឧទ្យាន មានស្មៅខៀវស្រងាត់ដូចកំពលធំហើយនៅគំនូរដោយខ្សែត្រង់ ខ្សែកាង ខ្សែវង់ ខ្សែទាក់ក្រឡាប្រមុះជ្រូកចតុរង្សត្រីកោណ គឺផ្កាពណ៌ក្រហមស៊ីគ្នានឹងផ្ទៃស្ថានខៀវ មានគុម្ពបុប្ផាច្រើនបែបជាគ្រឿងសម្រស់ ក្នុងស្រោងស្រីងសឹងមានផ្លូវរងរត់ពេញដីមានស្មឹកបាស់ខ្ចីរលេចនឹងផ្ទៃផ្កា គណនាដូចនេះនូវឧទ្យានជាទីសម្រាន្តនៃអ្នកសិក្សា ដូចបេះបូរអ្នកកាល់គ្នា ខំឲ្យបានមករៀននៅស្ថាននេះ ។

ពាក្យពន្យល់

វិទ្យា + អាល័យ = វិទ្យាល័យ = ទីលំនៅនៃវិជ្ជា ។ បណ្ណ + អាល័យ =

ចណ្ណាល័យ = ទីស្ថិតនៃគម្ពីរ ។ ចតុរង្ស = ចតុរស្ស = បួនជ្រុង ; ចតុង្ស = ដូចគ្នានឹងចតុរង្ស ។

សយនដ្ឋាន = ផ្ទះសម្រាប់ដេក ។ ភោជនដ្ឋាន = កន្លែងសំរាប់បរិភោគ ។ សាលាប្រថមភូមិជាន់ខ្ពស់ = primaire supérieur ។ សាលាមធ្យមសិក្សាទំនើបសំរាប់ជាតិ secondaire moderne national ។ អ្នកគ្រប់គ្រង = économe ។ បន្ទប់អប់រំ = Salle d'études ។ បន្ទប់គីមី = Salle de Chimie ។ បន្ទប់សាកពិសោធ = Salle de sciences d'observation ។ ឧទ្យាន = សួន ។ នន្ទុទ្យាន = សួនព្រះឥន្ទ្រាធិរាជ ។ សីគ្នា = ផ្ទុះទល់គ្នា ។ បុប្ផា ឬ បុស្បា = ផ្កា ។ អាហារូបករណ៍ = bourse ។

កីឡា

កីឡាជាល្បែងសម្រាប់កំសាន្តចិត្ត ប៉ុន្តែជាល្បែងកាយពលផង ល្បែងទាំងឡាយនោះមានមកតាំងពីបុរាណ ពីជាន់ណាៗ និងកំណត់កាលគ្រាពុំបានផង ។

ល្បែងអាចបន្ទាបន់សេចក្ដីអផ្សុក និងអាចឲ្យសិទ្ធិកម្មសំរេចប្រយោជន៍ថ្មីក្នុងការសព្វសារពើទាំងពួង និងឲ្យកើតចិត្តបញ្ញាជ្រះថ្លា

ដោយសារកំសាន្ត ព្រមទាំងមានសរីរៈរាងកាយមាំតូកែផង ៗ នៅក្នុងកម្ពុជរដ្ឋយើងនេះ កាលសម័យជាន់បុរាណដែលទើបនឹងផុតទៅ ពីរដ្ឋ-កាលព្រះបាទស៊ីសុវត្ថិមក មានមនុស្សលឿន មនុស្សរហ័ស មនុស្សខ្លាំងហួសប្រមាណ មនុស្សហ៊ានរង់មុខអាវុធ ខ្លះខ្វែងធ្នូគុនដាវវែង គុនល្បុកគោ គុនដំបង ខ្លះរត់មិនហត់ ខ្លះផ្ចឹកខាងសីដក់ សីពែន សីមីលោង ផ្ចឹកខាងវាយកូនគោលនឹងកាប់អំពៅ ៗ

ល្បែងកូនគោលជាល្បែងមានសណ្ឋានលាំៗនឹងល្បែងសព្វថ្ងៃ ប៉ុន្តែគេលេងល្បែងនេះតែវេលាយប់ ៗ នឹងលេងល្បែងនេះ គេតាំងក្រុំបក្សាមិត្រជាពីរពួក ចំនួនតិចច្រើនតាមបាន ឲ្យតែស្មើគ្នា ដោយចំនួនមនុស្ស ៗ អ្នកលេងសឹងកាន់ដំបងប្រវែងមួយព្យាម ហើយដណ្ដើមគ្នាវាយប្រតាយឲ្យកូនគោលបានមកទីខ្លួន ៗ កូនគោលនោះជាដុំឈើរលួសស្ងួតផុតឲ្យឆេះ ជារអើកក្រហមទំហំប៉ុនផ្លែទៀងធំ ៗ ទីដែលលេងជាដីរាបជាបន្ទាត់ ប្រវែងស្រែធំល្មមមួយ ៗ គេចែកទីជាពីរស្មើ តែដាក់កូនគោលត្រង់កណ្ដាល ៗ អ្នកលេងទាំងឡាយនោះឈរសងខាងបន្ទាត់វាយគ្នាជាផ្លូវពីស្ដាំទៅឆ្វេងតាមបន្ទាត់ ៗ នោះអ្នកដើមទីគឺត្រង់ទីដែលកូនគោលនៅនោះ លើកដំបងប្រុង លុះឮបង្គាប់ថា “ ហ៍ ” ក៏វាយប្រតាយគ្នា

ឲ្យកូនគោលតែទៅទ្វាររាល់ខ្លួន វាយបញ្ចូនឲ្យគ្នា ពួកម្ខាងដេញដណ្តើម វាយដីមានស្បូវដំបងពុំដែលដាច់ រងើកក្អើន រែកព្រាយ ៗ បើទាំងណា ធ្លាយគេវាយយកបាននាំហ្វូតចុងទី ដយោ! លាន់ឮសូរដោយសប្បាយ នឹងឈ្នះ ៗ

ល្បែងតាំងឡាយបន្ទាប់សេចក្តីអផ្សុកនឹងសំណើកខ្លួន ប៉ុន្តែត្រូវ កុំប្រព្រឹត្តឲ្យហួសប្រមាណ ទាល់តែគេហៅថាអ្នកឆ្កួតល្បែងនោះឡើយ ៗ

ពាក្យពន្យល់ :-

កីឡា = ល្បែងហាត់ប្រាណ ៗ កាយពល = កំឡាំងខ្លួន ៗ សិទ្ធិកម្ម= សំរេចកិច្ចធ្វើ ៗ ថ្នឹក = ធ្លាប់ ប្រសប់ ៗ ខ្វែន= ថ្នឹកប្រសប់ ៗ បត្យាមិត្ត ឬ បច្ចាមិត្ត = សត្រូវ ៗ គុន = របៀបវាយដោយដំបង ឬ កាប់ដោយដាវតាមក្បួនហាត់ ៗ

គុនល្បុកគោ = អ្នកគុនកាន់កាំបិតពីរ ៗ កាប់អំពៅ = កាប់អំពៅ តាំងបាច់តែមួង គឺមួយកាំបិតឲ្យដាច់តាំងអស់ ៗ ឆ្កួតល្បែង = លេង ទាល់តែភ្លេចធ្វើរបររកស៊ី ៗ ឆ្កួតមានបី គឺ ឆ្កួតស្រី, ឆ្កួតស្រា, ឆ្កួតល្បែង ៗ

ពាក្យចោទសួរ ៈ-

អ្នកស្គាល់ល្បែងអ្វីខ្លះ? ក្នុងសាលាគេបង្ហាត់ល្បែងអ្វី? ល្បែងឲ្យគុណដូចម្ដេច? ល្បែងឲ្យទោសដូចម្ដេច? បៀ, អាកៀន ជាល្បែងដែរឬអ្វី? ល្បែងទាំងនេះត្រូវកាន់យក ឬ ត្រូវវៀរចាក? ហេតុអ្វី? ។

មជ្ឈមដ្ឋានទី ២

សាលាបឋមសិក្សាសព្វថ្ងៃ

ការសិក្សាជាន់មុនផ្លាស់ប្ដូរបែបភាពរបៀបបាត់អស់ទៅហើយ គេលែងទាំងនឹកឃើញថាជាយ៉ាងដូចម្ដេចផង ៗ ក្នុងរបៀបសិក្សាជាន់ដើម សិស្សទៅរៀនឥតស្ថិតស្ថេរទេ នៅវត្តនឹងបង្រៀននោះគ្រូអង្គុយឬក្រោល លើកំរាលក្ដារ បង្រៀនបង្ខំណាស់ ដោយឲ្យទន្ទេញតែមាត់ អក្សរពីរបីតួក្នុងមួយពេល ៗ ។ ឥឡូវនេះ រហូតដល់ភូមិរដាប់រដោប គេឃើញសាលារៀនដ៏មានបន្ទប់ទូលាយភ្លឺស្រឡះ មានខ្យល់ចេញចូលពេញលេញ ហើយមានឱកាសយ៉ាងក្សេមក្សាន្ត នៅលើវាលស្រែដែលមានទ្រង់ទ្រាយលាំ ៗ គ្នា ឬនៅលើភូមិដែលមានផ្ទះសុទ្ធតែស្លឹកប្រឡំ ៗ នឹង

ពណ៌ាដី ៗ សំងប្រកបដោយរបៀបរៀបចំត្រឹមត្រូវល្អ សាលាបឋមសិក្សាមានឧបករណ៍សំរាប់ការរៀន គឺ សៀវភៅស្វាធ្យាយន៍ ផ្ទាំងគំនូរ ផែនទី ផ្ទាំងគំនូររូបសំរាប់ព្យួរ មានវត្ថុសំរាប់ជាតឹកតាងរៀបរៀងដោយឡែក គឺសិលាជាតិ លោហជាតិ គ្រាប់រុក្ខជាតិ សាច់ឈើ ស្បែក កំណាត់សម្ពត់ល្អ ៗ ហើយមានតទៅទៀត ប្រដាប់ធ្វើស្រែចំការដីមានទ្រង់ទ្រាយមែន ៗ តូច ៗ ដែលសិស្សធ្វើនឹងខ្លួនឯង ។

ឯរបៀបរៀនក្រសោបចំណេះទាំងអស់សំរាប់ប្រឋមវិជ្ជា គឺធម្មក្រឹត្យ ភាសារបាក្សត្រ ឬពង្សាវតារ ភូមិសាស្ត្រទូន្ត វិជ្ជាសាស្ត្រជាចំណេះប្រក្រតី ៗ មិនតែប៉ុណ្ណោះមានរៀនគូរគំនូរ រៀនការហត្ថកម្ម នឹងហាត់ពលវិធីទៀតផង ។ ទោះជាក្នុងខ្នង់តាពង់ បែកពេលរៀនព្រឹកស្អែកក៏ដោយ ការរៀនសូត្រទៅជាការឲ្យកើតជម្រក ព្រោះគ្រូបេះពាំងសិស្សឲ្យត្រេកអរឲ្យក្លាហាន ហើយបង្រៀនតែល្មមតាមកម្លាំងក្មេង ។ ជួនគ្រូនាំសិស្សទៅបង្រៀនក្នុងពេលដើរលេងក៏មាន គឺឲ្យមើលគេភ្ជួរស្រែ គេច្រូតស្រូវ គេលក់ដូរនៅផ្សារ មើលស្ថានីយ មើលប្រៃសណីយ ស្ពានដែលនៅជិត ៗ ។

ពន្យល់ពាក្យ

ឱកាស = ទីនេះសំដៅត្រង់ការមើលទៅឃើញជុំវិញ ហើយគ្រម ក្បានក្នុងចិត្ត ។

ឧបករណ៍ = គ្រឿងប្រដាប់សំរាប់បង្រៀន ។ ពលវិធី = ការ ហាត់ប្រាណឲ្យមានកម្លាំង ។

ស្ថានីយ = ដំណាក់រទេះភ្លើង ។ ប្រៃសណីយ = ប៉ុស្តិ៍ខ្សែលួស ។

មជ្ឈិមដ្ឋាន ជ១

រៀនមើល – សរសេរតាមសូត្រ

រឿងភយឆ្កែខុស

មានសេដ្ឋីម្នាក់ មានឃ្លាំងមាស ឃ្លាំងប្រាក់ច្រើនណាស់ ហើយ ចិញ្ចឹមឆ្កែកាចប្រាំ ដើម្បីឲ្យនៅចាំរក្សាឃ្លាំងមាសប្រាក់នោះ ។ សម័យ ថ្ងៃមួយ មានចោរបួននាក់ជីកទម្លុងដីពីក្រោមរបង ហើយចូលតាមរូង នោះទៅដល់កណ្ដាលឃ្លាំងមាសឃ្លាំងប្រាក់ ។ ឆ្កែទាំងប្រាំដុំកិនមនុស្ស

ក៏នាំគ្នាប់ចូលទៅទាំចោរក្នុងរូងនោះស្លាប់អស់ទៅ ៗ ឯគំនរមាសប្រាក់ក៏បាក់ស្រុតទៅគ្របលើរូង ៗ សេដ្ឋីចូលទៅត្រួតត្រាមើលឃ្លាំងឃើញបាក់ស្រកស្រុតខុសប្រក្រតីដូច្នោះ ក៏ខឹងនឹងឆ្កែ ហើយបង្គាប់កូនក្ឃយឲ្យយកឆ្កែទៅសម្លាប់អស់ទៅ ៗ លុះដល់ថ្ងៃក្រោយ បានឃើញខ្មោចអាចោរ ទើបសេដ្ឋីទឹកស្ដាយស្រណោះឆ្កែទាំងអស់នោះណាស់ ហើយមានវិប្បដិសារីថា : " អញវាយឆ្កែខុស " ៗ

ពន្យល់ពាក្យ.–

សេដ្ឋី(ម.ថ.សេតឋី) = អ្នកមានទ្រព្យឧត្តម, អ្នកមានទ្រព្យច្រើន អ្នកមានធំ ។ ឃ្លាំង= ផ្ទះសម្រាប់ទុកដាក់ទ្រព្យរបស់ ៗ ឧមង្គ (អ.ថ. អ៊ុម ម័ង ឬតាមទម្លាប់ថា អ៊ុម មុ៉ង) = រូងដែលជីកលុងក្នុងដីឬក្នុងភ្នំ ជាផ្លូវដើរបាន ៗ ខុសប្រក្រតី= មិនដូចធម្មតា ៗ កូនក្ឃយ=មនុស្សនៅក្នុងបន្ទុកឲ្យទៅចៅហ្វាយនាយ ៗ វិប្បដិសារី ម.ថ. វិបប៉ះដិសារី)= មានសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយ, សេចក្ដីទឹកស្ដាយក្រោយ ៗ

ពាក្យសួរ – មនុស្សដូចម្ដេចដែលហៅថាសេដ្ឋី ?

សេដ្ឋីនោះចិញ្ចឹមឆ្កែប៉ុន្មាន ? ឆ្កែនោះកាចឬស្លូត, ? ចិញ្ចឹម

ទុកដើម្បីអ្វី ? ហេតុម្តេចបានជាសេដ្ឋីឲ្យសម្លាប់ឆ្កែចោល ? ដល់ក្រោយមកសេដ្ឋីមានវិប្បដិសារីថាដូចម្តេច ? ព្រោះអ្វី ? ។

វាចិកដ្ឋាន

បង្រៀនពាក្យនិងភាសា

ពាក្យនិងភាសា គឺជាវិជ្ជាមួយយ៉ាងវិសេស ដែលបំបែកទៅវិជ្ជាឯទៀត ដូចជាបង្រៀនមើល-សរសេរតាមសូត្រ ។ល។

ឯនឹងបង្រៀនពាក្យ, មុនដំបូងត្រូវបង្រៀនពាក្យណាដែលងាយៗសិន រួចសឹមពាក្យពិបាកជាខាងក្រោយ ។

បើបង្រៀន នាម ត្រូវមានរបស់ដែលជា នាម មកបង្ហាញពន្យល់ បើគ្មានរបស់នោះទេ ត្រូវគូររូបបង្ហាញសិស្ស បើមានរូបភាពស្រាប់ ត្រូវចង្អុលបង្ហាញផង ។

បង្រៀន គុណនាម ត្រូវប្រៀបប្រដូចរបស់នោះ ឲ្យឃើញថាតូចឬធំ សឬខ្មៅ ល្អឬអាក្រក់ ។ល។

បង្រៀន កិរិយាសព្ទ គឺត្រូវឲ្យសិស្សធ្វើទនឹងតាម កិរិយារបស់នោះ គឺដូចជាបង្គាប់សិស្សឲ្យក្រោក ឲ្យឈរ ឲ្យដើរ ឲ្យដួត ឲ្យបិត ។ល។

អាទិត្យទី១.— បង្រៀនពាក្យ

១ _ អំពីសាលារៀន

នាម –សាលារៀន ឆ្នាំសិក្សា សិស្ស ពេលចូលរៀន ពេលសំរាក សាលាសិក្សាវត្ត សាលាបឋមវិជ្ជានៅភូមិ សាលាបំពេញវិជ្ជា សា-លាឧត្តមវិជ្ជា សញ្ញាប័ត្រ ។ល។

គុណនាម = ថ្មី ចាស់ ល្អ អាក្រក់ ខ្ពស់ ទាប យូរ ឆាប់ ជិត ឆ្ងាយ ខ្ជិល ឧស្សាហ៍ ។ល។

កិរិយាសព្ទ = សុំចុះឈ្មោះ ចូលរៀន រៀនបំពេញវិជ្ជា ឈប់សំ-រាក ឈប់រៀន ឡើងថ្នាក់ ប្រឡង បានសញ្ញាប័ត្រ ។ល។

ហាត់ភាសា– ក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សា សិស្សរៀនប៉ុន្មានខែ ? ឈប់សំរាកប៉ុន្មានខែ ? នៅពេលណាដែលសិស្សចូលរៀនជាថ្មី ? សាលាដែលអ្នករៀនឈ្មោះសាលាអ្វី ? (សាលាសិក្សាវត្តឬសាលាបឋម-វិជ្ជានៅភូមិ ។ល។) សិស្សត្រូវធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីឲ្យបានឡើងថ្នាក់ ? ឲ្យបានប្រឡងជាប់ ? សិស្សរៀនដឹងបានសម្រេចប្រយោជន៍អ្វីខ្លះខ្លះទេ?

វិធីហាត់សរសេរ -- ឲ្យតែងសេចក្ដីជាឃ្លា ឬ ឲ្យបំពេញសេចក្ដីនៅកន្លែងចន្លោះពងក្រពើ ដូចខាងក្រោយនេះ ៖

ក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សា . . . (សិស្ស) មករៀន . . . (៩ខែ) ឈប់សំរាក . . . (៣ខែ) ។ ខ្ញុំរៀននៅសាលា . . . (សិក្សាវត្តឬសាលាបឋមវិជ្ជានៅភូមិ ។ល។) ។ ខ្ញុំត្រូវ . . . (ខំស្វាហាប់រៀនសូត្រ) ដើម្បីឲ្យបានឡើងថ្នាក់ប្រឡងជាប់នៅ . . . (ពេលដាច់ឆ្នាំ ។

២- សិស្សឧស្សាហ៍រៀនសូត្រ

សៀវភៅវិជ្ជាខេមរភាសាបរិច្ឆណដ្ឋានទំព័រ ២៥ ។

វែជម្រូវពាក្យក្នុងមេរៀននេះ៖ គឹត=សរសេរជាគិត ។ មឹន=ជាមិន ។ ត្រិម = ជាត្រឹម ។

សុំឲ្យរើសពាក្យ = នាម - គុណនាម - កិរិយាសព្ទ ដែលមានក្នុងមេរៀននេះ ដាក់ឲ្យសិស្សរៀនផង "

ហាត់ភាសា = អ្នកត្រូវធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីឲ្យបានចេះដឹង ? អ្នកស្រឡាញ់ចំណេះវិជ្ជាឬទេ ? ព្រោះអ្វី ? មនុស្សចេះដឹងយ៉ាងដូចម្ដេច ? ចុះមនុស្សល្ងង់ខ្លៅយ៉ាងណាវិញ ? ដល់អ្នកធំឡើងអ្នកចង់ធ្វើអ្វី ? (ចង់ធ្វើនាម៉ឺន ឬ ចង់រកស៊ី) ។ ហេតុអ្វី ? ។

បង្រៀនមើល

១– ពីព្រោះអ្វីបានជាខ្ញុំទៅសាលារៀន

សៀវភៅវិជ្ជាខេមរភាសាឋវិជ្ជណាថ្នាក់ ទំព័រ ៤ មេរៀនទី ៣ ។

ពាក្យពន្យល់ .–

មិត្តសំឡាញ់ – ពិតមាន – ផលព្រះធរណី – ទូន្មាន – លុះដោយគន្ធឥធមិ ។

២– សេចក្ដីព្យាយាមនឹងបានសំរេចដូចប្រាថ្នា

សៀវភៅវិជ្ជាខេមរភាសាអាទិកថ្នាក់ ទំព័រ ៨២ មេរៀនទី ៥៥ ។

ពាក្យពន្យល់ .–

សញ្ញាប័ត្រឧត្តមវិជ្ជា – សាលាបឋមវិជ្ជាបារាំង-ខ្មែរ – ដុតបំភ្លឺរៀន – សេចក្ដីព្យាយាម ។

របៀបបង្រៀនមើល

ឲ្យចម្លងសូត្រនេះនៅក្ដារខៀនដោយផ្ចិតផ្ចង់ បើជាសិស្សគ្មានសៀវភៅគ្រប់គ្រាន់ទេ ។

គ្រូត្រូវមើលពាក្យនេះឲ្យសិស្សស្ដាប់ ជាមួយ ៗ ឲ្យច្បាស់ពាក្យ ឬតួអក្សរនោះ ។

គ្រូមើលសូត្រនេះឲ្យសិស្សថាតាមពីរ ឬ បីនាក់ម្ដង ឬឲ្យថាតាមព្រមគ្នាទាំងអស់ក៏បាន រួចបង្គាប់ឲ្យសិស្សម្នាក់មើលឲ្យថា ខ្យល់អក្សរឲ្យត្រឹមត្រូវ ។

ពន្យល់ពាក្យពិបាកដែលនៅក្នុងសូត្រ ។

ហៅសិស្សផ្លាស់គ្នាឲ្យមើលសូត្រនេះ កុំហៅសិស្សរៀងគ្នាតាមតុ

គ្រូបង្គាប់ឲ្យកែពាក្យសំដីណាដែលសិស្សថាមិនច្បាស់ ។

សរសេរតាមសូត្រ

សូមលោកគ្រូជ្រើសរើសសេចក្ដីណាដែលបានបង្រៀន ក្នុងវិធីបង្រៀនពាក្យ ហាត់ភាសា បង្រៀនមើល យកមកបង្រៀនដាក់អក្សរត្រឹមត្រូវផងចុះ តែមិនត្រូវយកពាក្យពិបាកណាមួយ ដែលសិស្សមិនបានឃើញ បានស្គាល់មកឲ្យសរសេរតាមគ្រូថានោះទេ ។

អំពីបង្រៀនដាក់អក្សរត្រឹមត្រូវតាមគ្រូហ៊ា

មុនដំបូងគ្រូត្រូវមើលសូត្រឲ្យសិស្សស្ដាប់ រួចសរសេរពាក្យពិបាកៗ ចំណាំនៅក្ដារខៀន ហើយពន្យល់ពាក្យនោះផង ។

ឲ្យសិស្សសរសេរពាក្យនោះនៅលើក្ដារខៀនជាច្រើនដងហើយឲ្យមើលប្រកបពាក្យនោះ រួចហើយលុបចេញ ។

គ្រូលុបពាក្យដែលសរសេរនៅក្ដារខៀនចោលចេញ ធ្វើបែបនេះដើម្បីឲ្យសិស្សឃើញពាក្យនោះត្រឹមត្រូវ ៖

ក)- ឲ្យសិស្សចំណាំដោយភ្នែកបានឃើញ ។

ខ) - ឲ្យសិស្សសរសេរពាក្យនោះច្រើនដង ដើម្បីឲ្យចំណាំដោយដៃបានគូស - បានសរសេរ ។

ហៅសូត្រឲ្យសិស្សសរសេរតាម ជាឲ្យមួយ ៗ ហើយច្បាស់លាស់ផង គ្រូដើរក្រោយខ្នងសិស្ស ដើម្បីសំគាល់មើល ថា សិស្សនេះសរសេរខុសច្រើន សិស្សនោះសរសេរត្រូវច្រើន ។

គ្រូសរសេរកែសូត្រនេះនៅក្ដារខៀនម្ដងមួយឃ្លា ៗ ឲ្យសិស្សកែសៀវភៅវាតាម ពាក្យណាដែលសរសេរខុសឲ្យវាគូសខ្មៅដៃពីក្រោម ឲ្យសរសេរពាក្យត្រូវពីលើពាក្យខុសហើយដាក់ចំនួនខុសប៉ុន្មានៗ ផង ។

គ្រូត្រូវត្រួតមើលជាកត់ទុកឲ្យសិស្សផង ។

ឲ្យសិស្សសរសេរពាក្យដែលខុស (ខុសមួយមាត់ឲ្យសរសេរមួយបន្ទាត់) ។

អក្សរផ្ចង់

យើងត្រូវជ្រើសរើសរកតួអក្សរដែលមានសណ្ឋានប្រហែល ៗ គ្នាមកដាក់ឲ្យសិស្សហាត់សរសេរ ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ក ភ គ ត ឥ ៗ

ក កា កី កូ កួ កើ កេ កៃ កោ កុំ កំ កាំ

កកេរ កក្ករ កុកកុក កើតក្តី កាំភ្លើង ភ្ជាក់កៃ ភិតភ័យ

ក្កឹភូតភរគេ ត្រឹកភ្លាញ

(ឲ្យសរសេរអក្សរធំ ១ បន្ទាត់ កណ្ដាល ១ បន្ទាត់ តូច ១ បន្ទាត់)

សូមធ្វើឲ្យសព្វគ្រប់តាមរបៀបបង្រៀនអក្សរផ្ចង់ ។

កុមារដ្ឋាន

រៀនពាក្យនឹងភាសា

អាទិត្យទី ១._ វត្ថុនៅក្នុងកន្លែងរៀន

ពាក្យ.- ដីស, ក្តារខៀន, ខ្មៅ, ដងប៉ាកកា, ទឹកខ្មៅ, ក្តារខៀនគំនូរ, កំណាត់សំពត់, បន្ទាត់វែង, ផែនទី, ផ្ទាំងគំនូរ, ផ្ទាំងច្បាប់អក្សរ ៗ តារាងប្រក្រតិទិន, តារាងកំណត់ពេលរៀន, ផ្ទាំងរបៀបរៀនតាមខែ ៗ

ដីសស, ក្តារខៀនខ្មៅ, ខ្មៅដៃស្រួយ, ដងប៉ាកកាមូល, ៗ ធំ គគ្រាត, កខ្វក់, យ៉ែ, គ្រប់ សំប៉ែត, ស្រស់, ល្អ, វៀរ, ខ្មៅ, ក្រហម, បួនជ្រុងស្មើ, បួនជ្រុងទ្រវែង, ច្បាស់, ស្រអាប់, ៗ

សរសេរអក្សរ, លុបក្តារ, បិតខ្មៅដៃ ៗ ព្យួរ, បញ្ឈរ, ភ្ជាប់, លុប, សរសេរ, ចង្អុល, មើល, គូរ, គូស, លើកដាក់, ៗ

ភាសា.- អ្នកណាប្អូនណាមានខ្មៅដៃ? មានដងប៉ាកកា? អ្នកមានដីសឬទេ? ដីសរបស់អ្នកមានសភាពដូចម្តេច? ក្តារខៀននេះជារបស់អ្នកណា? បន្ទប់រៀនអ្នកមានរាងយ៉ាងដូចម្តេច? នៅក្នុងបន្ទប់រៀននោះមានវត្ថុអ្វីខ្លះ?

អាទិត្យទី ២.–

ពាក្យ.– តុកូនសិស្ស, តុគ្រូ, ជើងម៉ា, កៅអី, ថតតុ, ជើងតុ, ទូ, កញ្ចក់ទូ, អំបោស, បង្កៀង, ជូត ៗ វែង, រលោង, រលើប, រៀប, គ្រង់, ចាស់, រលុង, ផុយ, ក្ងឹ, រេប, ខូច ៗ ហូត, ដក, រៀប, ជូត, ផុស, សំអាត, បោស, ប្រយ័ត្ន, ទុក ៗ

អាទិត្យទី ៣ .–

ពាក្យ .– សៀវភៅសរសេរ, សៀវភៅនព្វន្ត, សៀវភៅវត្តស្វាធ្យាយន៍, សៀវភៅភូមិសាស្ត្រ, វចនានុក្រម, សៀវភៅកម្ពុជាវតារ, ក្រដាស, ក្រដាសផ្ដិត, ជ័រលុប, បន្ទាត់, ស្វាបប៉ាកកា, ក្របសៀវភៅ ៗ

ស្ដើង, ក្រាស់, ថ្មី, ចាស់ ទក់, រហែក, ទន់, រឹង, ក្ងិចុះ, ដាម, ស្រួច, រឹល ៗ ដាក់ក្រប, អានពាក្យ, ទន្ទេញ, បើកសៀវភៅ, គូសបន្ទាត់, លប់, ជុស, សូត្រ, ស្វាធ្យាយ, ផ្ដិតទឹកខ្មៅ ៗ

រៀនមើលសរសេរ

អាទិត្យទី ១.–

ថ្ងៃទី ១.– ឲ្យសរសេរ "អ" ហើយថា អ ៗ គូរផងថាផង

ហើយត្រូវឲ្យថាពាក្យបណ្ដុះស្មារតី "ខ្ញុំអរ" "បាយអ" "ប៉ុអ" "អុក" ។

ថ្ងៃទី ២.— "អា" - ពាក្យបណ្ដុះស្មារតី "អារឈើ" "អាទេះ"

ថ្ងៃទី ៣.— អិ, អី, អឹ, អឺ — ពាក្យបណ្ដុះស្មារតី "អើកបាយ" "អីអើ" ។

ថ្ងៃទី ៤.— អុ, អូ, អួ, ឲ្យរកពាក្យបណ្ដុះស្មារតី ។

ថ្ងៃទី ៥.— អ, អា, អិ, អី, អឹ, អឺ, អុ, អូ, អួ, ។

ដម្បូន្មាន .— នៅថ្នាក់កុមារដ្ឋានត្រូវបង្ខំឲ្យក្មេងចាំដៃតែប៉ុណ្ណោះបានហើយ ។

អាទិត្យទី ២.—

អេ, អើ, អឿ, អៀ, អែ, អៃ, អៅ, អោ, អាំ, អុំ, អះ, អំ

អាទិត្យទី ៣.—

អាទិត្យនេះត្រូវបង្រៀននៅថ្ងៃដំបូង "ក" ។ ពាក្យបណ្ដុះស្មារតី

កកុក, កដប, កករទឹក, ទឹកកក, កដៃ, កជើង, ។

ថ្ងៃទី ៤ .- ដាល់ដាប់តទៅ = កា, កិ, កី, កឹ, កឺ, កុ, កូ, កួ, កើ, កេ, កៀ, កឿ, កៃ, កែ, កោ, កៅ, កំ, កុំ, កាំ, កះ, ។ រៀនប្រកប = កក កុក, កែក, កាក, កោក, កេក, កុះ, កោះ ។

បរិច្ឆណភាផ្ទ់ន

រៀនពាក្យនឹងភាសា

អាទិត្យទី ១ នឹងទី ២.-

សូមបង្រៀនសាពីពាក្យដែលបានរៀនចាំងអម្បាលម៉ាននៅកុមារដ្ឋានក្នុង ខែកញ្ញានេះ ។

អាទិត្យទី៣ នឹង ទី ៤.-

សូមសាបង្រៀនឡើងវិញពាក្យដែលបានរៀនពីអាទិត្យមុនៗមក ។

រៀនមើល

អាទិត្យទី ១ នឹងទី ២ -

១ .- កូនសិស្សឧស្សាហ៍រៀនសូត្រ (សៀវភៅបរិ. ទំព័រ ២៥)

២.– កូនសិស្សខ្ជិល (សៀវភៅដដែលទំព័រ ២៦)

៣.– ត្រូវតែរៀនជំរិះវិជ្ជា (សៀវភៅដដែលទំព័រ ៦១)

សុំឲ្យកែពាក្យខុស .– សូត្តជាសូត្រ; គឹតជាគិត; មឹន ជាមិន; ត្រិមជាត្រឹម; (ទំព័រ ២៥); ខ្ជឹលជាខ្ជិល; កិរិយ៉ា ជាកិរិយា (ទំព័រ២៦) ។

អាទិត្យទី៣និងទី៤ .–

១ – ជម្ងឺកមរមាស់ សៀវភៅដដែលទំព័រ ២២ ទៅ ២៣)

២ – ជម្ងឺកមរមាស់ (ត.) (ទំព័រ ២៤-២៥)

៣ – ត្រូវថែទាំសំលៀកបំពាក់ (សៀវភៅដដែលទំព័ ៧៦)

សរសេរតាមសូត្រ

១ – កូនសិស្សឧស្សាហ៍រៀនសូត្រ (ក្ដីមេរៀនមើល)

២ កូនសិស្សខ្ជិល (សៀវភៅដដែល ទំព័រ ២៦ ដល់រឿយៗ) ។

៣ កូនសិស្សខ្ជិល (ត) ដល់ចប់ ។

មធ្យមដ្ឋានទី២ និង ឧត្តមដ្ឋាន

គណិត

អាទិត្យទី ២.– អំពីរៀនរាប់និងមើលបំនួន

សូមលោកគ្រូបង្ហាត់មើលនឹងសរសេរចំនួនលេខ ដប់ ដំបូងផងចុះ ព្រោះសុទ្ធតែធ្លាប់ប្រសប់ស្រាប់ហើយ ។

១ ដប់ដងត្រូវជាដប់ (១០) គេសរសេរលេខ ១ ហើយថែមសូន្យមួយខាងស្តាំ ។

១០ ដប់ដង ត្រូវជាមួយរយ (១០០) ។

ពីដប់ទៅ ១០០ គេត្រូវរាប់ថា:

ដប់...	១០	ហុកសិប	៦០
ម្ភៃ...	២០	ប៉ែតសិប	៨០

. . . .

មួយរយ ... ១០០ ។

ទីដក់ចំនួនពី ១០ ដល់ ១០០ គេត្រូវថែមចំនួនកាយតាំង ៩ ទៅលើខ្ទង់ដប់ ៗ

គេរាប់ជាដប់មួយ ១១ ឬមួយដណ្ដប់

- ដប់ប្រាំពីរ ១៧ ឬប្រាំពីរដណ្ដប់
- ម្ភៃប្រាំបួន ២៩
- ហាសិបបួន ៥៤
- កៅសិបប្រាំបួន ៩៩ (ល) ។

ឯចំនួនពី ១០០ ដល់ ១.០០០ គេត្រូវថែមចំនួនពី ១ ដល់ ៩៩ ទៅលើចំនួនរយគឺ:

មួយរយមួយ ១០១

មួយរយប្រាំបី ១០៨

ពីររយចិតសិបប្រាំបួន ២៧៩

ប្រាំពីររយប៉ែតសិបបួន ៧៨៤

. . . .

ប្រាំបួនរយកៅសិបប្រាំបួន ៩៩៩ ។

រៀនសរសេរចំនួន ៗ

ក) ពី ១០ ដល់ ១០០ ។ ត្រូវសរសេរខ្ទង់ដប់មុនរួចសរសេរខ្ទង់រាយដាក់ខាងស្តាំទៀត ។

ឧទាហរណ៍ – ដប់ប្រាំពីរ ១៧ ចិតសិបប្រាំបួន ៧៩ កៅសិបប្រាំបួន ៩៩ (ល) ។

ខ) ចំនួនពី ១០០ ដល់ ១.០០០ ត្រូវសរសេរខ្ទង់រយមុនរួចសរសេរខ្ទង់ដប់ខ្ទង់រាយដាក់តៗ ខាងស្តាំទៀត ។ ឯខ្ទង់ណាគ្មានលេខគេដាក់សូន្យជំនួស ។

ដូចជា មួយរយសាមសិបប្រាំពីរ (១៣៧) គេសរសេរលេខ១ខ្ទង់រយមុន រួចសរសេរខ្ទង់ដប់គឺលេខ ៣ ដាក់ខាងស្តាំ រួចហើយសរសេរលេខ ៧ ខ្ទង់រាយដាក់តមកទៀតបានជា ១៣៧ ។

ពីររយប្រាំបួន ២០៩

ប្រាំរយ ៥០០ (ល) ។

ត្រូវកុំភ្លេចដាក់សូន្យនៅខ្ទង់ណាដែលគ្មានលេខ ។

ការហាត់គិតមាត់ទទេ.– អំពីគុណចំនួននឹង ១១ ។

និងគុណចំនួនតាំងពី ២ ខ្ទង់នឹង ១១ នោះត្រូវបូកលេខគន់ចំនួន

តាំងនោះ បើឃើញចំនួនសរុបមិនហួសពី ៩ ទេ ត្រូវចុះចំនួនសរុបដែលបូកបាននោះចំចន្លោះកណ្ដាលលេខតាំងដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ឧបមា ៣៥ × ១១=

ត្រូវគិតថាកងចំនួន ៣៥ មានលេខ ៣ មួយតួ នឹងលេខ ៥ មួយតួ ត្រូវផ្សំ ៣ នឹង ៥ ត្រូវជា ៨ យកលេខ ៨ ទៅចុះចំចន្លោះកណ្ដាលចំនួន ៣៥ ទៅជា ៣៨៥ ដូច្នេះ ។

ម្យ៉ាងទៀតបើបូកទៅហើយឃើញចំនួនសរុបលើសពី ៩ ឡើងទៅ ត្រូវចុះតែចំនួនរាយនៅចំចន្លោះកណ្ដាលចំនួនតាំង ហើយយកលេខខ្ទង់ ១០ ទៅថែមលើខ្ទង់ដប់ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

៦៧ រៀល × ១១ = ៧៣៧ ព្រោះ ៦ នឹង ៧ ត្រូវជា ១៣ ។

ឲ្យសិស្សហាត់គិតលេខខាងក្រោមនេះ៖

៣៦ × ១១ =	៧៥ × ១១ =
៥៥ × ១១ =	៩២ × ១១ =
៣២ × ១១ =	៧៨ × ១១ =

អំពីលេខបូក.– ឧបមា ឪពុកខ្ញុំបានស្វាយមួយកញ្ជើ បើខ្ញុំចង់ដឹងចំនួនស្វាយរបស់ឪពុកខ្ញុំក្នុងកញ្ជើនោះតើមានប៉ុន្មាន នោះខ្ញុំត្រូវ

កប់ផ្លែស្វាយក្នុងកញ្ជើនោះទាំងអស់ ខ្ញុំឃើញថាក្នុងកញ្ជើនោះមានផ្លែស្វាយ៦៧ ។

បើឪពុកខ្ញុំបេះស្វាយបានមួយកញ្ជើទៀត ហើយខ្ញុំចង់ដឹងចំនួនស្វាយក្នុងកញ្ជើទី ២ នេះ ខ្ញុំក៏ត្រូវរាប់ដូចខាងលើនេះដែរ ខ្ញុំឃើញមានចំនួនស្វាយ ១៥ ។

ឥឡូវនេះ បើខ្ញុំចង់ដឹងចំនួនផ្លែស្វាយដែលឪពុកខ្ញុំបានបេះទាំង ២ កញ្ជើនោះតើមានប៉ុន្មានទាំងអស់ ? នោះខ្ញុំមិនបាច់យកស្វាយទាំងពីរកញ្ជើមកចាក់ដាក់បញ្ចូលគ្នាជាគំនរតែមួយ ហើយរាប់សាជាថ្មីទៀតនោះទេ ខ្ញុំគ្រាន់តែធ្វើលេខបូកក៏អាចដឹងចំនួនផ្លែស្វាយទាំងពីរកញ្ជើបាន គឺយកចំនួនស្វាយ ៦៧ ក្នុងមួយកញ្ជើទី ១ មករួមនឹងចំនួនស្វាយ ១៥ ក្នុងកញ្ជើទី ២ ។

នឹងបូកចំនួនគេសរសេរដូច្នេះ

ស្វាយ ៦៧ + ស្វាយ ១៥ = ៨២ ។

នឹងធ្វើលេខបូកគេត្រូវតាំងចំនួន មួយលើមួយក្រោមត ៗ គ្នា

ដាក់លេខឲ្យចំខ្ទង់ គឺខ្ទង់រាយក្រោមខ្ទង់រាយ ខ្ទង់រយក្រោមខ្ទង់រយ ខ្ទង់ដប់ក្រោមខ្ទង់ដប់ដូចខាងក្រោមនេះ ។

```
  ៦ ៧
+ ១ ៥
-----
  ៨ ២
```

ការហាត់.- សូមឲ្យសិស្សធ្វើលេខឲ្យបានច្រើននៅក្តារខៀន ។

១៣៦ + ៣១៥ + ២០៧ = ៥២៣ + ៧៥ + ១៣៣ =

៣១៥ + ៦៣៦ + ២៤៣ = ៣៥១ + ១០៣ + ១៧ =

បំណោទ.- សណ្តែកបាយបីបាវ បាវទី ១ ទម្ងន់ ១០៨ គីឡូក្រាម បាវទី ២ ទម្ងន់ ៩៨ គីឡូ បាវទី ៣ ទម្ងន់ ១១៣ គីឡូ ឯបាវ ៥ ទៀត បាវនិមួយ ៗ ទម្ងន់ស្មើនឹងបាវទី ៣ ។ តើសណ្តែកទាំងអស់មានទម្ងន់ប៉ុន្មានគីឡូក្រាម ។

អាទិត្យទី ២.-

មើលនឹងរាប់ចំនួនលើសពី ១.០០០ ឡើងទៅ ។

មួយពាន់ដប់ដងត្រូវជាមួយម៉ឺន . . . ១០.០០០

មួយម៉ឺន ១០ ដងត្រូវជាមួយសែន . . ១០០.០០០ ។ល។ នឹងស-

សេរចំនួនពី ១.០០០ ឡើងទៅត្រូវថែមលេខចំនួនពី ១ ដល់ ៩៩៩ ទៅលើខ្ទង់ពាន់ឬខ្ទង់ម៉ឺន

ដូចជា បួនពាន់ពីរ - ៤០០២

ប្រាំបីពាន់ម្ភៃបី ៨០២៣

ពីរពាន់ប្រាំបួនរយកៅសិបប្រាំបួន ២៩៩៩

ត្រូវសរសេរខ្ទង់ពាន់ឬលេខខ្ទង់ម៉ឺនមុន ទើបចុះខ្ទង់ពាន់ឬខ្ទង់រយ ខ្ទង់ដប់នឹងខ្ទង់ឯកត ។ ទៅខាងស្ដាំទៀត ។ ខ្ទង់ណាដែលគ្មានលេខ ត្រូវដាក់សូន្យជំនួស ។

៣៧០៤ ; ៩០០៥ ; ១៣៥០៩ ។ល។

វិធីរកខុសត្រូវលេខបូក

បើចង់ដឹងថាលេខបូកនីមួយ ៗ ខុសឬត្រូវ គេត្រូវបូកសាជាថ្មីម្ដងទៀត ពីក្រោមឡើងទៅលើវិញដូចខាងក្រោមនេះ ។

```
  ៣ ៩ ៧ |      ៥ ៨ ២
    ៥ ៨ |     ------- ↑
  ១ ២ ៧ ↓      ៣ ៩ ៧ |
 -------         ៥ ៨ |
  ៥ ៨ ២        ១ ២ ៧ |
```

បើឃើញចំនួនសរុបត្រូវគ្នា លេខបូកនោះត្រូវ បើចំនួនសរុបនោះមិនត្រូវគ្នាទេ គឺលេខបូកនោះខុស ។

រង្វាស់រង្វាល់

អាទិត្យទី ១.– អំពីរង្វាស់ប្រវែង

ម៉ែត្រជាខ្នាតប្រធាននៃរង្វាស់ប្រវែង ។ ខ្នាតដែលធំជាងម៉ែត្រគឺ ដេកាម៉ែត្រ (ដា. ម.) ប្រវែង១០ម៉ែត្រ ។ ហិកតូម៉ែត្រ (ហ. ម.) ប្រវែង១០០ម៉ែត្រ ។ គីឡូម៉ែត្រ (គ. ម.) ឬ ១០០០ ម៉ែត្រ ។

សូមឲ្យសិស្សហាត់គិតមាត់ទទេ ឬរសេរមួយទៅមួយដូចជាឲ្យរកក្នុង ៤២៧ ហ. ម. មានប៉ុន្មានម៉ែត្រ ? ក្នុង ៨៧៣ ម៉ែត្រមានប៉ុន្មានដេកាម៉ែត្រ ។ល។

ឯខ្នាតដែលខ្លីជាងម៉ែត្រនោះគឺ ដេស៊ីម៉ែត្រ (ដ. ម.) សង់ទីម៉ែត្រ (ស.ម.) មីលីម៉ែត្រ (ម. ម.)

អាទិត្យទី ២.– អំពីខ្នាតប្រវែងដែលមានរូបជាប្រធាន ។

ទ្វេដេស៊ីម៉ែត្រខ្លីជាងម៉ែត្រ ៥ ដង ។ ១ម៉ែត្រ ។ កន្លះម៉ែត្រ ០ម ៥០ ។ កន្លះដេកាម៉ែត្រឬ៥ម៉ែត្រ ។ ១ដេកាម៉ែត្រឬ១០ម៉ែត្រ ។

សូមលោកគ្រូកាន់រ្នាស់ទាំងនេះមកបង្ហាញឲ្យសិស្សមើល ឲ្យប្រើវាស់វត្ថុផ្សេងៗ ឲ្យស្ទាត់ ។ សូមរើសការហាត់ដាក់ឲ្យច្រើនផងចុះ ។

ធរណីមាណសាស្ត្រ

អាទិត្យទី ១.— អំពីបន្ទាត់ផ្សេងៗ ។

ខ្ញុំយកអម្បោះមួយសរសៃទាញឲ្យតឹង ខ្ញុំបានជាបន្ទាត់មួយបែម។ ខ្ញុំយកក្រដាស១សន្លឹកបត់ជាពីរផ្នត់ៗ ក្រដាសនេះជាបន្ទាត់មួយដែរ ។ គំនូសខ្មៅ ៗ នៅលើសៀវភៅអ្នកក៏ជាបន្ទាត់ដែរ បន្ទាត់ទាំងនេះមានទំហំតែមួយគឺប្រវែង ។

បន្ទាត់មានច្រើនយ៉ាងផ្សេង ៗ ពីគ្នា គឺ

បន្ទាត់ត្រង់ បន្ទាត់កាច់ បន្ទាត់ផ្ដេក បន្ទាត់ទៀង បន្ទាត់ឈរ បន្ទាត់កោង បន្ទាត់ស្រប ។

លក្ខណៈនៃបន្ទាត់ ។— បន្ទាត់សំយុង៍ត្រង់គឺបន្ទាត់ដែលរត់ត្រង់តាមខ្សែកូនប្រយោល (កូនតឹង) ។ បន្ទាត់ទៀងដែលទ្រេតទៅឆ្វេងឬទៅស្ដាំ ។ បន្ទាត់ផ្ដេកគឺជាបន្ទាត់ដែលរត់ត្រង់តាមផ្ទៃទឹក ។

បន្ទាត់ ២ ឬ ៣ ឬច្រើន កាលណាគេបន្លាយទៅមិនជួបគ្នាសោះស្ថានដូចផ្លូវដែករថភ្លើង ឬដូចចិញ្ចើមថ្នល់ឈ្មោះថាបន្ទាត់ស្រប ។

ការហាត់ .– ចូរឲ្យសិស្សគូសបន្ទាត់ដែលបានរៀនខាងលើនេះដាក់នៅលើក្ដារខៀន រួចដាក់ក្នុងសៀវភៅ ។

អាទិត្យទី ២ .–១ អំពីមុម ។

ប្រដាប់បង្រៀន – ដែកឈានតូច-ធំ , កែងទឹងក្រដាសក្រាស់-ស្ដើង ។

ក) ដូចម្ដេចដែលហៅថាមុម ។

ជងដែកឈានដែលគេរាតឲ្យឃ្លាតពីគ្នា ឬទ្វារបង្អួចដែលគេបើកកើតបានជាមុម ។

គ្រូគូសមុមផ្សេងៗនៅក្ដារខៀនឲ្យសិស្សមើលរួចឲ្យសិស្សគូសខ្លួនឯងវិញ ។

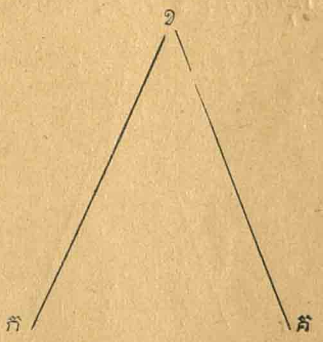

១) បន្ទាត់ ក១ និងបន្ទាត់ ១គ ចេញពីកន្លែងចំណុចតែមួយដូចគ្នា ហើយដំរង់ទៅទិសផ្សេងគ្នា កើតបានជាមុមមួយគឺមុម ក១គ ។

បន្ទាត់ កខ នឹងបន្ទាត់ ខគ គឺជាហាមមុមឬជ្រុងមុម ។

២- អំពីមុមទាំងឡាយ

គ្រូយកដែកឈានរាតធ្វើជាមុមផ្សេងៗ ឲ្យបានច្រើនឲ្យសិស្សពិនិត្យមើល គឺ មុមកែង មុមញាយ នឹងមុមស្រួច ។

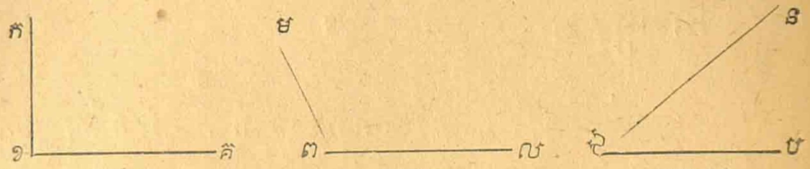

មុមកែង　　មុមញាយ　　មុមស្រួច

៣- អំពីកំពូលនឹងទំហំមុម

បន្ទាត់ កខ នឹងបន្ទាត់ ខគ ជួបគ្នាត្រង់កន្លែង ខ ។ កន្លែងចំណុចត្រង់ ខ នេះ ហៅកំពូលមុម កខគ ឯផ្ទៃដែលនៅក្នុងចន្លោះបន្ទាត់ កខ នឹងបន្ទាត់ ខគ ហៅថាទំហំមុម ។

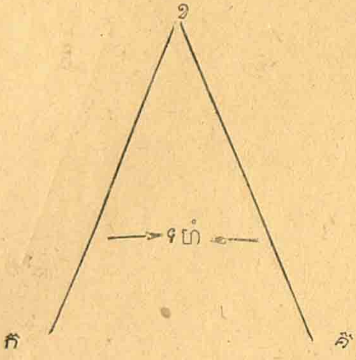

គ្រូយកក្រដាស់បត់ជាមុមស្រួច មានហាមវែង ក្រដាស់១ទៀតបត់ជាមុមញាយមានខ្លីហើយ ដាក់មុមទាំងពីរនេះត្រួតលើគ្នាឲ្យសិស្សពិនិត្យមើលហើយសួរសិស្សថាមុមណាធំជាងណា ?

(មុមញាយធំជាងមុមស្រួច) ។ ដូច្នេះទំហំមុមមិនត្រូវគិតតាមប្រវែង ហាមនោះទេ គេគិតតាមទំហំផ្ចុមុម ។

៤– អំពីរបៀបមើលនឹងសរសេរមុម ។

នឹងមើលឬនឹងសរសេរមុម គេត្រូវមើលឬសរសេរអក្សរកំពូលមុមដាក់ចំកណ្ដាលអក្សរឯទៀត ។

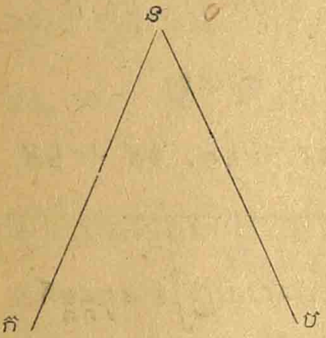

មុមនេះត្រូវសរសេរអក្សរ ដាក់ថាមុម កខប ហើយត្រូវមើលថាមុម កខប ដែរ ។

ការហាត់.– ឲ្យគូសមុមផ្សេង ៗ ដែលបានរៀនខាងលើនេះ (កុំភ្លេចប្រាប់សិស្សថា ក្នុងមុមនិមួយ ៗ ត្រូវប្រើអក្សរ ៣ តួ) ។

អាងិកផ្លូន

នព្វន្ត

បំនួនពី ១ ដល់ ១០០

លេខ បូក - រាប់មួង ៧ , មួង ៨

បង្កើន ឡើង ឬ បន្ថយចុះ

មតិសំខាន់ = ១៩ + ២១. ១៥ + ២៥

សេចក្ដីសំខាន់ *វេលាដែលបង្រៀន នព្វន្តមួង ៗ កុំឲ្យបង្រៀនតែលេខទទេ ត្រូវមានវត្ថុផ្សេង ៗ ដូចជាបង្កើះ, បំរៀក ឬស្បៃ, ដុំក្រួស, ដង់ប៉ាកកា, លុយសេន, ដីស... ។ល។ ដើម្បីឲ្យសិស្សរៀនរាប់ ហើយឃើញច្បាស់លាស់នឹងភ្នែក ០*

របៀបបង្រៀន :

១) ការហាត់គិតមាត់ទទេ: *ឲ្យសិស្សរាប់បង្កើះឬដុំក្រួសពី ១ ដល់ ១០០ បង្កើនមួង ៧ មួង ៨ បន្ថយពី ១០០ មួង ៧ មួង៨ ៗ*

២)ការហាត់បញ្ជាក់ មើលបំនួន- ចង្អុលចំនួន ដែលសរសេរទុក នៅលើក្តារខៀនឲ្យសិស្សមើលថា រួចសាកសួរអំពីខ្ទង់រាយ; ខ្ទង់ដប់, ខ្ទង់រយ ។

៣) ការហាត់បញ្ជាក់សរសេរបំនួននៅក្តារខៀន

គ្រូសូត្រលេខឲ្យសិស្សសរសេរតាមដូចជាលេខ : ៩ ២១, ១២, ៤៤, ៥, ១៧, ៥៦, ៧៩, ៨៥, ។ល។

ការហាត់សរសេរនៅក្នុងសៀវភៅ ._

១៤ ស + ៦ ស = សេន

២៨ ស + ៩ ស = សេន

៤១ ស + ១៥ ស = សេន

៨៧ ស + ១៨ ស = សេន

៣៥ ស + ...ស = ៦៥ សេន

៣៩ ស + ...ស = ៧៦ សេន

៤៧ ស + ,.......ស = ៧ សេន

៥) បំណោទ. ១) កូនច្បារមួយ មានដើមឈើ ៦០ ដើម ។ គេដាំថែម ១៥ ដើមទៀត ។ តើដើមឈើទាំងអស់មានប៉ុន្មានដើម ។

២) ឪពុកខ្ញុំគាត់ទិញមួក ១ ថ្លៃ ៩៤រ, គាត់លក់ទៅវិញបាន ចំណេញ ៥រ, ។ តើឪពុកខ្ញុំគាត់លក់មួកនោះថ្លៃប៉ុន្មាន ?

៣) ឈ្មួញម្នាក់ទិញស្រូវម្ដង ២០ បាវ, ម្ដងទៀត ៣៥ បាវ, ម្ដងទៀត៥៦បាវ ។ តើឈ្មួញនោះ ទិញបានស្រូវទាំងអស់ប៉ុន្មានបាវ ? ។

ការហាត់គិតលេខដោយមតិសំខ្យា– ដូចជាលេខ: ១៩+២១

របៀបទី ១– គេគិតថា: ២០ បូកនឹង ២១ ត្រូវជា ៤១; ត្រូវជា ៤១; ៤១ ដក ១ ចេញ នៅសល់ ៤០ ។

សេចក្ដីពន្យល់– ដើម្បីឲ្យស្រួលគិត គេបន្ថែម ១ ទៅលើ ១៩ ឲ្យបានជាលេខដុំ២០ឡើង ។ រួចគេបូកថា ២០+២១ ត្រូវជា៤១; ឯ ៤១ នេះត្រូវដក១ចេញ ដែលយើងបន្ថែមទៅលើ ១៩ នោះ ។

របៀបទី ២– គេដក ១ ពី ២១ រួចយកទៅបូកបន្ថែមលើ ១៩ ត្រូវជា ២០ ។ លេខទាំង២ស្មើគ្នា គឺ ២០+២០ ត្រូវជា ៤០ ដូចជាលេខ ១៥+២៥

គេគិតថា ៥ បូកនឹង ៥ ត្រូវជា១០ ។ ១០ បូកនឹង២០ ត្រូវ ៣០ ៣០ បូកនឹង ១០ ត្រូវជា ៤០ ។

ឬ ដក ៥ ពី ២៥ ចេញ យកទៅបន្ថែមលើ ១៥ ។ លេខទាំង ២ ស្មើគ្នា គឺ ២០+២០ ត្រូវជា ៤០ ។

រង្វាស់រង្វាល់

ម៉ែត្រ -- លីត្រ -- ប្អូនជ្រុងស្មើ

អាទិត្យដំបូង.— ម៉ែត្រ ជា រង្វាស់ខ្នាតដើម នៃវិធីវាស់ប្រវែង គេប្រើសំរាប់វាស់ប្រវែង ទទឹង បណ្ដោយ កំពស់ នឹងជំរៅវត្ថុទាំងឡាយដូចជា តុ ក្ដារឆឿ ក្ដារខៀន បញ្ជរ បន្ទប់រៀន ដីស្រែ ភូមិ ចំការ ។ល។ ម៉ែត្រមានច្រើនយ៉ាង គឺម៉ែត្រ ឈើ បន្ទាត់ ម៉ែត្រឈើបត់ ម៉ែត្រដែក ឬស្ពាន់បត់ ម៉ែត្រសំពត់ ។

ពិតមែនតែម៉ែត្រមានច្រើនដូច្នេះ តែប្រវែងម៉ែត្រទាំងនេះស្មើគ្នាទាំងអស់ ជាខ្នាតទៀងណាស់ ហើយបានជាគេធ្វើឲ្យមានច្រើនបែបយ៉ាងនេះ គឺឲ្យ

ឆ្ងាយដល់អ្នកប្រើការ ដូចជាឈ្មួញសំពត់ ប្រើម៉ែត្របន្ទាត់ ជាងធ្វើផ្ទះជាងឈើប្រើម៉ែត្របត់ ធ្វើទឹងឈើ ឬធ្វើទឹងដែក ជាងដេរខោអាវប្រើម៉ែត្រសំពត់ ។ សូមរកម៉ែត្រគ្រប់បែបមកបង្ហាញសិស្សឲ្យមើល ឲ្យសង្កេតឲ្យបានគ្រប់គ្នា ។

ម៉ែត្រ គេសរសេរកាត់ "ម" ដូចជា ១ម, ៤ម, ៧ម,....... ។

ការហាត់គិតមាត់ទទេ ម៉ែត្រសំរាប់ធ្វើអ្វី ? ម៉ែត្រមានប៉ុន្មានយ៉ាង ? ម៉ែត្រអ្វីខ្លះ? ម៉ែត្រណាវែងជាងគេ? ហេតុអ្វីបានជាគេធ្វើម៉ែត្រច្រើនយ៉ាងដូច្នេះ? ជាងដេរខោអាវប្រើម៉ែត្រអ្វី? ជាងឈើប្រើម៉ែត្រអ្វី?

ការហាត់វាស់ នឹង ហាត់ស្មានប្រវែង បង្ហាញ បណ្ដាយតុ កំពស់ក្ដារខៀន ជំរៅធុងទឹក ឲ្យសិស្សស្មាន ប្រវែង រួចនាំសិស្សឲ្យវាស់ឲ្យបានច្រើនគ្នា ។

បំណោទ — ១) ជាងដេរខោអាវម្នាក់ប្រើសំពត់អស់ ២ម, ក្នុងកាត់ខោមួយ ៗ ក្នុងសំពត់ ១២ម, តើគាត់បានខោប៉ុន្មាន? ។

២) ចិនម្នាក់ទិញសំពត់ ៣៩ ម៉ែត្រ ហើយលក់ ៦ ម៉ែត្រទៅវិញ តើចិននោះនៅសល់សំពត់ប៉ុន្មានម៉ែត្រទៀត? ។

៣) ឈ្មួញម្នាក់ទិញខ្សែលួសម្ដង ៧៥ ម៉ែត្រម្ដងទៀត ២៥ ម៉ែត្រ ឈ្មួញនោះយកទៅលក់វិញអស់ ៥៣ ម៉ែត្រ តើនៅសល់ខ្សែលួសប៉ុន្មានម៉ែត្រលក់ទៅមុខទៀត ? ។

អាទិត្យបន្ទាប់ :- អំពីលីត្រ

សូមរករង្វាល់មកឲ្យសិស្សពិនិត្យ បើគ្មានសូមឲ្យបង្ហាញគំនូរ ឬគូរនៅលើក្ដារខៀនឲ្យមើល ។

លីត្រជារង្វាល់ ប្រើសំរាប់វាល់វត្ថុរាវ ដូចជា ស្រា ប្រេង ខ្លាញ់ ទឹក នឹងវត្ថុក្រៀម ឬគ្រាប់ ដូចជាអង្ករ ស្រូវ សណ្ដែក ល្ង ។ល។

លីត្រមានចំណុះស្មើគ្នាទាំងអស់ ប៉ុន្តែមានរាង ឬ បែបខុសគ្នា រង្វាល់លីត្រដែលមានជាក់ស្ដែងនោះមាន ៣ យ៉ាង ។

១)- លីត្រធ្វើនឹងដែកស៊ីវឡាក ឬសំណប៉ាហាំង មានដៃកាន់ពីក្រោយ សំរាប់វាល់ខ្លាញ់ ប្រេង ទឹក ។ល។

២)- លីត្រធ្វើនឹងស្ពាន់ស មានដៃយូរសំរាប់វាល់ស្រា ទឹកដោះគោ ទឹកសាអ៊ីវ ។ល។

៣)- លីត្រធ្វើនឹងឈើ សំរាប់វាល់វត្ថុក្រៀម ដូចជាម្សៅពោតអង្ក

ស្រូវ ល្ង សណ្ដែក ៗ មានលីត្រ ១ យ៉ាងទៀត ហៅថាលីត្រដប ៗ

ឯលីត្រដបនេះគេធ្វើសំរាប់ដាក់ស្រា ដាក់ទឹកថ្នាំ និងវត្ថុឯទៀតរាវ ដូចជាទឹក ៗ លីត្រដបនេះ ពុំមែនប្រើសំរាប់វាស់ដូចជាលីត្រឯទៀតនោះទេ គឺគេធ្វើសំរាប់ដាក់ស្រាឬថ្នាំឲ្យដឹងចំនួនទឹងកំណត់ ៗ

ហាត់គិតមាត់ទទេ.– គេហៅវង្វាល់ ដែលជាប្រធានមានដាក់ស្ដែងគឺអ្វី ? បើគេចង់ដឹងចំនួនវត្ថុរាវ ដែលគេថ្លឹងពុំបាននោះ គេធ្វើដូចម្ដេច ? លីត្រជាអ្វី ? មានប៉ុន្មានយ៉ាង ? លីត្រឈើសំរាប់ប្រើធ្វើអ្វី ?

សូមសួរណែនាំពីបែបលីត្រដែលមានផ្សេង ៗ ហើយនិងប្រយោជន៍នៃលីត្រនិមួយ ១ ៗ

សូមឲ្យសិស្សដឹងជាក់ច្បាស់ថា វង្វាល់ឯណាឈ្មោះថាលីត្រនោះ មានចំណុះស្មើគ្នាទាំងអស់ ៗ ប្រាប់សិស្សថា ខ្មែរយើងពុំមានទម្លាប់ប្រើលីត្រទេ សន្មតគ្នាយកបានបំពង់មកប្រើ ម្ល៉ោះហើយពុំដែលបានទៀងទាត់ដោយបានបំពង់មានតូចមានធំ ៗ

នាំសិស្សឲ្យបេះវាល់វត្ថុផ្សេង ៗ ដូចជា ទឹក អង្ករ ស្រូវ ពោត

សណ្ដែក ៗ ប្រាប់សិស្សឲ្យច្បាស់ថា ក្នុង ១ តៅ មាន ១៥ លីត្រ ក្នុង ១ ប៉ោត មាន ១៨ លីត្រ នោះជាទៀងទាត់ ៗ

ការហាត់សរសេរ និង បំណោទ

២១លី + ១៨លី = លី.

៣៨លី + ១៦លី = លី.

៥៦លី − ២២លី = លី.

៨៩លី − ៥៨លី = លី.

១)- នៅក្នុងក្រឡមួយមានស្រា ៣៣ លីត្រគេជួសលក់អស់ ១៨ លីត្រ ៗ តើនៅសល់ស្រាប៉ុន្មានលីត្រទៀត ក្នុងក្រឡនោះ ?

២)- ទឹកនៅក្នុងធុងមាន ៩៣ លីត្រ គេប្រើការអស់ ២៨ លីត្រ ហើយ ដងចាក់មកវិញ ១៩ លីត្រ ៗ តើនៅក្នុងធុងមានទឹកប៉ុន្មានលីត្រ ? ៗ

បួនជ្រុងស្មើ

មេរៀននេះ នៅតែក្នុងរង្វាស់រង្វាល់ដដែលមិនមែនបញ្ចូលទៅក្នុង ធរណីមាណសាស្ត្រទេ ៗ ក្នុងមេរៀននេះ សូមបង្ហាញ សិស្ស ឲ្យស្គាល់បួនជ្រុងស្មើនឹងឲ្យចេះរកបរិវេណប៉ុណ្ណោះទេ ៗ

ការហាត់សំគាល់បួនជ្រុងស្មើ-

គូរបួនជ្រុងស្មើ

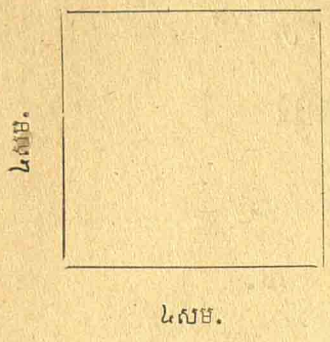

នៅក្តារខៀន បង្ហាញប្រវែងជ្រុងទាំងបួន (ស្មើគ្នាទាំងអស់) ។ អង្គពណ៌ក្រាល ជាបួនជ្រុង កាត់ក្រដាសជាបួនជ្រុងស្មើ បង្ហាញសិស្ស ។

ន័យ.– បួនជ្រុងស្មើ គឺចតុរង្ស ដែលមានជ្រុងទាំងបួនស្មើគ្នា ។

ការហាត់រកបរិវេណ.–

នាំសិស្សឲ្យសង្កេតគំនូរខាងក្រោមនេះ ៖

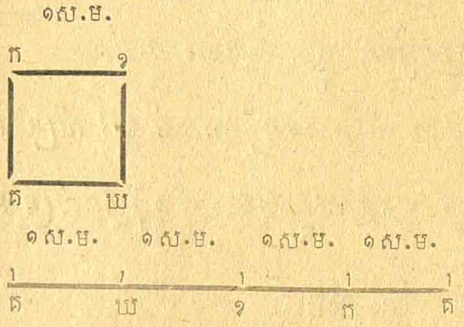

បរិវេណ នៃបួនជ្រុងស្មើ គឺប្រវែងជ្រុងមួយៗ បួនដង ឬ : ១ ^{សម} + ១ ^{សម} + ១ ^{សម} + ១ ^{សម} ឬ

១ + ^{សម} + ៤ = ៤ ^{សម}

ន័យ.– បរិវេណនៃបួនជ្រុងស្មើ គឺប្រវែងជ្រុងស្មើទាំងបួនរួមគ្នា ។

ការហាត់ គឺគិតមាត់ទទេនឹងហាត់សរសេរ –

យ៉ាងដូចម្ដេចដែលហៅថា បួនជ្រុងស្មើ?

របស់អ្វីខ្លះ ដែលមានរាងដូចបួនជ្រុងស្មើ?

ត្រូវធ្វើដូចម្ដេច ដើម្បីនឹងរកប្រវែងបរិវេណបួនជ្រុងស្មើ?

ការហាត់គិតសរសេរ

សូមរកបរិវេណបួនជ្រុងស្មើដែលមានជ្រុងនិមួយ ៗ ប្រវែង ១២ ម? ១៥ ម? ៣០ ម? ៥០ ម?

បំណោទ — ១) — ច្បារដំណាំមួយ មានរៀងបួនជ្រុងស្មើ ៗ ជ្រុងមួយ ៗ ប្រវែង ៣២ ម គេព័ទ្ធខ្សែលួសបន្លាជុំវិញច្បារនោះ ៣ ជុំ ធ្វើជារបង ។

គេប្រើខ្សែលួសអស់ប៉ុន្មានម៉ែត្រ? ។

បឋមដ្ឋានទី ១

គព្គ ២១

ចំនួន ពី ១ ដល់ ១០០

លេខបូក – លេខសង – ចំណោទខ្លីៗ –

សូមបង្រៀនតាមរបៀបបង្រៀននៅថ្នាក់អាទិកដ្ឋាន ។ សូមរើសចំណោទឲ្យបានច្រើនឲ្យសិស្សធ្វើឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់

រង្វាស់រង្វាល់

១) អំពីម៉ែត្រ .– សូមបង្រៀនតាមថ្នាក់អាទិកដ្ឋាន ។

២) អំពីលីត្រ .– សូមបង្រៀនតាមថ្នាក់អាទិកដ្ឋាក ។

៣) អំពីក្រាម .– វត្ថុដែលគេវាល់មិនបានវាស់ពុំកើតនោះ គេត្រូវថ្លឹងទម្ងន់ គេថ្លឹងនឹងជញ្ជីង ហើយនឹងកូនទម្ងន់ ឯកូនទម្ងន់សំរាប់ថ្លឹងទំនិញឬរបស់ស្រាលៗ នោះគឺក្រាម ។ ក្រាមជាដុំស្ពាន់តូចមូលមានក្បាលមូលតូចសំរាប់កាន់ ។ ក្រាម គេសរសេរយ៉ាងដូច្នេះ "ក្រ" ។

វិធីហាត់ថ្លឹង .– សូមយកជញ្ជីង កូនទម្ងន់ក្រាម ហើយនឹងវត្ថុសំរាប់ថ្លឹងនោះមកបង្ហាញសិស្សមើល ហើយប្រាប់របៀបថ្លឹង រួចហើយឲ្យសិស្សរៀនថ្លឹងឲ្យបានច្រើនគ្នា លុះត្រាតែចេះចំណាំទម្ងន់វត្ថុ ថានេះ ១ ក្រាម - ៥ ក្រាម - ១០ ក្រាម ។

ហាត់គិតមាត់ទទេ .– គេចូវលរបស់សត្វសារពើទីវអ្វី ? ។ ពីព្រោះអ្វីបានជាគេចូវល ។ វត្ថុណាខ្លះដែលគេត្រូវចូវល ។ ទីវចូវលគេធ្វើដូចម្ដេចខ្លះ ? ។

៤)អំពីរូបិយវត្ថុស្រុកអាយ .– (ប្រទេសឥណ្ឌូចិន).

របស់ដែលគ្រូយកមកបង្រៀន .– ប្រាក់ ១ រៀល ក្រដាស ១ រៀលគ្រប់យ៉ាង ជាន់ដើមនឹងបេញថ្មី ក្រដាស ៥ រៀល ក្រដាស ១០ រៀល ក្រដាស ២០ រៀល (ជាន់ចាស់នឹងថ្មី) ក្រដាស ៥០ រៀល ក្រដាស ១០០ រៀល (ចាស់នឹងថ្មី) ក្រដាស ៥០ សេន, ២០ សេន, ១០ សេន, ៥ សេន,

រូបិយវត្ថុធ្វើអំពីលោហជាតុ – ប្រាក់ ៥០ សេន, ២០ សេន, ១០ សេន, លុយ ៥ សេន, ទីវ ១ សេន,

របៀបបង្រៀន – នឹងសង់ថ្លៃទំនិញដែលត្រូវការទិញ គេត្រូវការនឹងរូបិយវត្ថុ រូបិយវត្ថុប្រធាន នៅនាប្រទេសឥណ្ឌូចិន គឺរៀល សារសេរកាត់ (រ) ។ រៀលមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ហេតុអ្វីបានជាគេធ្វើរូបិយវត្ថុស្រុកអាយ អំពីក្រដាសផង ។

សូមបង្ហាញក្រដាសប្រាក់គ្រប់យ៉ាង ហើយរាប់ឲ្យសិស្សមើលសិន

ការហាត់ឲ្យចេះប្រើប្រាស់ដូរប្រាក់ = ឲ្យសិស្សដូររូបិយវត្ថុ ឧបមាដូចជាដូរក្រដាស ១០០ រៀល យកជាក្រដាស ៥០ រៀលខ្លះ ២០ រៀលខ្លះ ១០ រៀលខ្លះ ៥ រៀលខ្លះ នឹង ១ រៀលខ្លះ ។

ការហាត់លើក្តារឆ្នួន .— នាម៉ឺនម្នាក់ទិញស្បែកជើង ១ សំរាប់ ថ្លៃ ១៩៥ រៀល ស្រោមជើងវែង ១ គូថ្លៃ ៣៧ រៀល ហិបស្បែក ១ ថ្លៃ ៣៩៥ រៀល ។ នាម៉ឺននោះឲ្យក្រដាស ១០០ រៀល ប្រាំមួយសន្លឹក ទៅឈ្មួញ តើឈ្មួញត្រូវថែមប៉ុន្មានមកវិញ ? តើក្រដាសប្រាក់អ្វីខ្លះ ?

ការហាត់សរសេរ .— ដើម្បីនឹងសងថ្លៃទំនិញ ៨០ រៀល ខ្ញុំឲ្យ ក្រដាស ៥ រៀល . . . . សន្លឹកក៏បាន ។ ក្រដាស ២០ រៀល . . . . សន្លឹក នឹងក្រដាស ៥ រៀល . . . . សន្លឹកក៏បាន ។

ធរណីមាណសាស្ត្រ

បន្ទាត់ផ្សេង ៗ

ខ្ញុំយកអម្បោះមួយសរសៃទាញចុងដើមឲ្យតឹង ខ្ញុំបានជាបន្ទាត់មួយបែប ៗ គំនូសខ្មៅៗ នៅលើសៀវភៅសរសេរ ក៏បន្ទាត់ដែរ ៗ ទ្រនុងតុក៏ជាបន្ទាត់មួយដែរ

បន្ទាត់មានទំហំតែមួយគឺប្រវែង ៗ

រាងនៃបន្ទាត់. **១– បន្ទាត់ត្រង់** គឺជាផ្លូវខ្លីបំផុតពីចំណុចមួយទៅចំណុចមួយ ៗ

បន្ទាត់ត្រង់

២– បន្ទាត់កាច់.– កើតពីបន្ទាត់ត្រង់ច្រើនតគ្នា ៗ

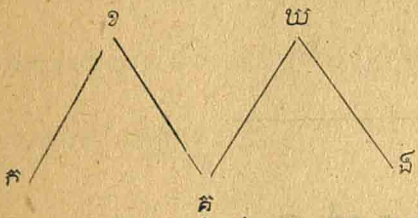

បន្ទាត់កាច់

៣.– បន្ទាត់កោង.– គឺជាបន្ទាត់មិនមែនត្រង់ មិនមែនកាច់ ៗ

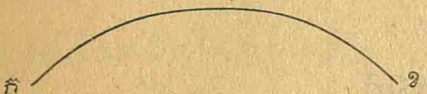

បន្ទាត់កោង

ស្ថានភាពរបស់បន្ទាត់ត្រង់.– ផ្ទៃទឹកក្នុងកែវមានសណ្ឋានជាបន្ទាត់ផ្ដេក ៗ ខ្សែក្លូនតឹងដែលសំយុងត្រង់ចុះ មានលំនាំជាបន្ទាត់ឈរ ផ្ទាំងដំបូលផ្ទះ មានសណ្ឋានជាបន្ទាត់ឆៀង ៗ –

សូមគ្រូហ្វឹកសិស្សឲ្យស្គាល់ស្ថានភាពបន្ទាត់នេះ ដោយឲ្យគូរតំនូរ ដូចខាងក្រោមនេះ ។

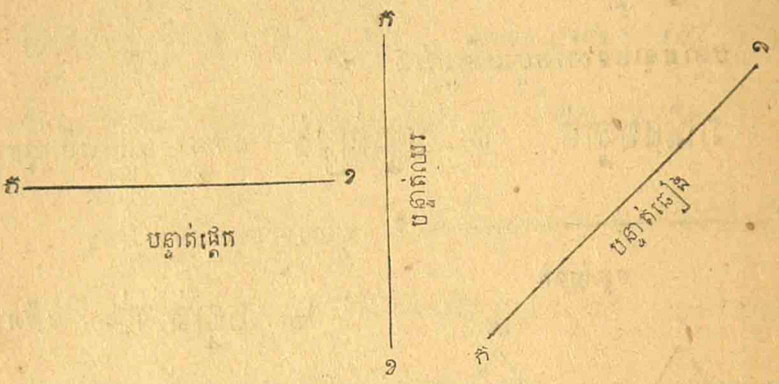

កុមារដ្ឋាន

នព្វន្ត

មេរៀនទី ១ .– ចំនួនពី ១ ដល់ ៤ - ការរៀនរាប់ - រៀនមើល រៀនសរសេរចំនួន ។

របស់សំរាប់បង្រៀន .– ចង្កឹះ ឬគ្រាប់គ្រួសឬលុយសេន ។

របៀបបង្រៀន. — ១ — ការរៀនរាប់ចំនួន.— គ្រូលើកចង្កឹះ ១ ឬគ្រាប់គ្រួស ១ ឬលុយសេន ១ បង្ហាញសិស្សរួចប្រាប់ថា "នេះចង្កឹះ១" ហើយគូសគំនូសមួយនៅលើក្ដារខៀន ។

២ — គ្រូសរសេរចំនួន ១ នៅលើក្ដារខៀននៅក្រោម គំនូស ហើយនាំសិស្សរៀនមើលថាលេខ ១ នោះ

៣ — គ្រូពន្យល់របៀបសរសេរលេខ ១ ហើយ នាំសិស្សរៀនសរសេរលេខនោះដើមដំបូងដោយដៃទទេបង្ហើរដោយខ្យល់ រួចឲ្យសិស្សសរសេរនៅលើក្ដារឆ្នួន ។

ការបំណាំ .— សុំនាំសិស្សឲ្យសរសេរឲ្យបានល្អកុំអធ្យាស្រ័យឲ្យសោះ ព្រោះកាលណាវាបានចេះសរសេរល្អពីដំបូងហើយ វានឹងភ្ជាប់សរសេរល្អរហូតដល់ថ្ងៃក្រោយ ដូចគំរូនេះ (១-២-៣-៤-៥) កាលណាសិស្សស្គាល់ - ចេះមើល - ចេះសរសេរចំនួន ១ នេះច្បាស់ហើយ សឹមចាប់បង្រៀនលេខ ២ - ៣ - ៤ - ៥ តទៅទៀតតាមរបៀបខាងលើនេះ ។

ការហាត់បញ្ជាក់ឡើងវិញ.—

១ — បញ្ជាក់អំពីការរៀនរាប់ចំនួន.— គ្រូលើកចំនួនរបស់ ១

៣.៥.២.៤ បង្ហាញសិស្សឲ្យរាប់ជាចំនួន រួចជាចំនួនឲ្យសិស្សបង្ហាញរបស់វិញ ។

៤ – បញ្ជាក់អំពីការរៀនមើលចំនួន.– គ្រូបង្អុលចំនួននៅលើក្តារដែលសរសេរទុកឲ្យសិស្សថា រួចថាចំនួនឲ្យសិស្សបង្អុលលេខនៅលើក្តារខៀន ។

៣ – ការបញ្ជាក់អំពីសរសេរចំនួន.– គ្រូថាចំនួនឲ្យសិស្សសរសេរលេខនៅលើក្តារឆ្នួន ។

មេរៀនទី ២.– ចំនួនពី ៦ ដល់ ៩ – ការរៀនរាប់ – រៀនមើល រៀនសរសេរចំនួន ។

សូមធ្វើតាមរបៀបដែលបង្រៀនចំនួនពី ១ ដល់ ៥ ប៉ុន្តែមុននឹងបង្រៀនចំនួនពី ៦ ដល់ ៩ សូមសាបញ្ជាក់អំពីចំនួនដែលបានរៀនពីថ្ងៃមុនសិន ។

មេរៀនទី ៣.– ចំនួនដល់ ៩ – រៀនធ្វើលេខបូក ។

របស់សំរាប់បង្រៀន.– បន្ទះ ឬគ្រាប់គ្រួស ឬលុយសេន ។

របៀបបង្រៀន .–

១– ការហាត់គិតមាត់ទទេ.– នាំសិស្សរៀនរាប់បន្ទះឬគ្រាប់គ្រួស ឬលុយសេនបន្ថែមមួយ ៗ. ពីរ ៗ. បី ៗ ពី១ដល់ ៩ ។

២– ការពន្យល់របៀបធ្វើលេខបូក ដូចជាសិស្សម្នាក់មានបន្ទះ ៣ ម្នាក់ទៀតមានបន្ទះ ២ តើសិស្សទាំងពីរនាក់នោះមានបន្ទះប៉ុន្មាន ? ។ គ្រូធ្វើលេខបូកនៅលើក្ដារខៀន ពន្យល់សិស្សអំពីរបៀបតាំងលេខ ដាក់សញ្ញានិងធ្វើលេខ

$$\begin{array}{r} ៣ \\ +\ ២ \\ \hline ៥ \end{array}$$

៣– ការហាត់បញ្ចាក់នៅលើក្ដារខៀន ៖ ២ × ៤ = . . ។ ៥ × ២ = . . . ។ ៣ × ៤ = . . . ។ល។

៤– ការហាត់បញ្ចាក់នៅលើក្ដារឆ្នួន ៖ ៣ × ៥ = . . . ។ ៥ × ៤ = . . . ។ ២ × ៦ = . . . ។ល។

មេរៀនទី ៤.– ចំនួនដល់ ៩ – លេខសូន្យ

សូមធ្វើតាមរបៀបបង្រៀនលេខបូកខាងលើនេះ

រង្វាស់រង្វាល់

មេរៀនទី ១.– អំពីរង្វាស់ម៉ែត្រ ។

របស់សំរាប់បង្រៀន.– ម៉ែត្របត់ឬម៉ែត្របន្ទាត់

របៀបបង្រៀន.– ១ – គ្រូលើករង្វាស់ម៉ែត្របង្ហាញសិស្ស ហើយសួរឬប្រាប់សិស្សថា រង្វាស់នេះហៅថាម៉ែត្រ – មានប្រវែង ១ ម៉ែត្រ ។

២ - នាំសិស្សពិនិត្យមើលរង្វាស់នេះឲ្យស្គាល់ប្រវែង ១ ម៉ែត្រ - ការសំខាន់គឺឲ្យសិស្សស្គាល់ប្រវែង ១ ម៉ែត្រ

៣ - ការហាត់ស្ទាន- –ឲ្យសិស្សស្ទានប្រវែង១ម៉ែត្រដោយគូសគំនូសនៅលើក្ដារខៀន ហើយវាស់បញ្ជាក់ ឬឲ្យស្ទានប្រវែងរបស់អ្វីមួយដែលមានប្រវែង ១ម. ២ម ៣ម ។

សូមធ្វើការហាត់ស្ទាននេះឲ្យបានច្រើន ព្រោះការសំខាន់បំផុតក្នុងការបង្រៀននេះគឺឲ្យសិស្សស្គាល់ប្រវែង ១ ម . ហើយចេះស្ទានបណ្ដោយវត្ថុទាំងឡាយដោយភ្នែកពុំចាំបាច់មានរង្វាស់មកវាស់ ។

៤ . ការហាត់គិត . — នាំសិស្សហាត់គិតដោយមាត់ទទេជាចំណោទផ្សេងៗ ដូចជាខ្សែមួយប្រវែង ៤ ម, គេយកទៅតនឹងខ្សែទៀតប្រវែង ៥ ម, ហើយគេកាត់យក ៧ ម, តើខ្សែនោះនៅសល់ប្រវែងប៉ុន្មានម៉ែត្រ ។

មេរៀនទី៣ អំពីរង្វាស់ម៉ែត្រ (ត)

សូមធ្វើតាមរបៀបខាងលើនេះ ដោយបង្វឹកសិស្សឲ្យចេះក្បួនចេះប្រើប្រាស់រង្វាស់ម៉ែត្រឲ្យស្ទាត់ ហើយសូមតែងការហាត់តាមរបៀបខាងលើផងៗ

បរិវច្ឆណាដ្ឋាន

ឆមាស១

មេរៀនទី ១ . — សាបញ្ញាក់អំពីចំនួនពី១ ដល់ ១០០

១ . — ការហាត់គិតមាត់ទទេ . — ឲ្យសិស្សរាប់បង្កើនបន្ថែម ពីរៗ បីៗ បួនៗ ពីមួយដល់មួយរយរាប់បន្ថយពីមួយរយមកមួយវិញ ៗ

២ – បញ្ជាក់អំពីការរៀនរាប់ចំនួន-ដូចជា៖មានដប់ប៉ុន្មាននឹងរាយប៉ុន្មានក្នុងចំនួន ១៥-២៧-៣៩-៤១-៥៨-៦៣-៧៤-៨៥-៩៧. . .

៣ – បញ្ជាក់អំពីការរៀនមើលចំនួន.-គ្រូបង្អុលចំនួនដែលសរ-សេរទុកនៅលើក្ដារខៀនឲ្យសិស្សថា រួចថាចំនួនឲ្យសិស្សបង្អុល

៤ – បញ្ជាក់អំពីការសរសេរចំនួន-គ្រូថាចំនួនឲ្យសិស្សសរសេរនៅលើក្ដារខៀន

៥ - ការហាត់សរសេរក្នុងសៀវភៅ.-

ក .- ចូរគិតចំនួនខាងក្រោមនេះ

១៥ ស – ៣ ស = . . . ។ ១៩ ស + ២ ស = . . . ។

២៧ ស – ៣ ស = . . . ។ ៣៩ ស – ៣ ស = . . ។

៤១ ស – ៣ ស = . . . ។ ៥២ ស – ៣ ស = . . . ។

៧៩ ស – ២ ស = . . . ។ ៨៥ ស – ២ ស = . . . ។

ខ- បំណោទ .– ខ្ញុំមានលុយ ១៩ សេន បងខ្ញុំឲ្យខ្ញុំ ៣ សេនទៀត ខ្ញុំត្រូវមានលុយទាំងអស់ . . . .សេន ។ បើជាខ្ញុំចាយអស់៧ សេនទៅ ខ្ញុំត្រូវនៅសល់លុយ . . . . សេនទៀត ។

មេរៀនទី ២_. ចំនួនដល់ ១០០ - លេខបូកចំនួនដុំឥតត្រាទុក-មានត្រាទុក ។

របៀបបង្រៀន .– ១ – ការហាត់គិតមាត់ទទេ .– ឲ្យសិស្សរាប់បន្ថែមពីរៗ បីៗ បួនៗ ពី១ដល់ ១០០ ។

២ – ពន្យល់របៀបធ្វើលេខបូកនៅលើក្ដារខៀន-ដូចជា៖ ខ្ញុំមានលុយ ២៣ សេន - ម្ដាយខ្ញុំឲ្យខ្ញុំ ៣៤ សេនទៀតខ្ញុំត្រូវមានលុយប៉ុន្មានសេន ។

២៣ ស	១៧ ស
+ ៣៤ ស	+ ៤៣ ស
៥៧ ស	៦០ ស

៣ – ការហាត់បញ្ចូលនៅលើក្ដារខៀននិងលើក្ដារធ្នឹម

១៤ ស + ២៣ស = ។ ៤២ ស + ៣១ ស = ។ ៥៤ ស + ២៤ ស = ។

២៥ ស + ៣៧ ស = ។ ៤៦ ស + ៣៥ ស = ។ ៥៨ ស + ៣៥ ស = ។

៤ – ការហាត់សរសេរក្នុងសៀវភៅ .

២៤ ស	៣៥ ស	៤៣ ស	៥៧ ស
+ ៣២ ស	+ ៤៧ ស	+ ២៤ ស	+ ២៩ ស

បំណោទ .– ខ្ញុំទិញសៀវភៅមើល ១ ថ្លៃ ១៧ រៀលនិងដងប៉ាក់កាស្រូបទឹកខ្មៅមួយថ្លៃ ២៥ រៀល ខ្ញុំចាយអស់ ...... រៀល ។

មេរៀនទី ៣.– ចំនួនដល់ ១០០ · លេខសង់ផ្គុំឥតគ្រាទុកនឹងមានគ្រាទុកសូមធ្វើតាមរបៀបបង្រៀនលេខបូកខាងលើនេះ ។

រង្វាស់រង្វាល់

មេរៀនទី ១.– អំពីរង្វាស់ម៉ែត្រ (ម).

សូមមើលតាមរបៀបរៀបចំបង្រៀននៅកុមារដ្ឋាន ហើយសូមតែងការហាត់ឲ្យសព្វគ្រប់ផង ។

មេរៀនទី ២.– អំពីរង្វាស់ម៉ែត្រ (ត)

អំពីម៉ែត្រគ្រប់បែប ៖ ម៉ែត្របត់ - ម៉ែត្របន្ទាត់ - ម៉ែត្រសំពត់ ។

របស់សម្រាប់បង្រៀន.– មានម៉ែត្រគ្រប់បែបនឹងរបស់សំរាប់វាស់ ដូចជាខ្សែ

របៀបបង្រៀន .–

១– សួរសាបញ្ញាកអំពីម៉ែត្រ

២– បង្ហាញម៉ែត្រគ្រប់បែបឲ្យសិស្សមើល ហើយនាំសិស្សពិនិត្យមើលម៉ែត្រ ១ បែប ៗ ឲ្យសព្វគ្រប់ ។

៣– ការហាត់ប្រើប្រាស់ម៉ែត្រ ១ បែបៗ គឺនាំសិស្សរៀនធ្វើជាជាងសង់ផ្ទះដោយប្រើម៉ែត្របត់ ធ្វើជាអ្នកលក់សំពត់ដោយប្រើម៉ែត្របន្ទាត់ ធ្វើជាអ្នកកាត់ដេរខោអាវដោយប្រើម៉ែត្រសំពត់ ។

៤– ការហាត់គិតមាត់ទទេ –

៥– ការហាត់សរសេរនៅក្នុងសៀវភៅ សូមតែងការហាត់ខាងលើនេះឲ្យសព្វគ្រប់ផង ។

មជ្ឈិមដ្ឋានទី ២

ក – វិទ្យាសាស្ត្រ

មេរៀនក្នុងខែកញ្ញា) – ១ អំពីខ្លួនមនុស្ស - ២ - អំពី អដ្ឋិសន្ធិលិក – ៣ - អំពីសាច់ដុំ – ៤ - អំពីគ្រឿងប្រដាប់វិញ្ញាណ

មេរៀនទាំងនេះសឹងមានក្នុងសៀវភៅវត្ថុស្វាធ្យាយន៍ ថ្នាក់អាទិកដ្ឋាន ត្រង់ទំព័រ ទី ៥ - ៦ - ១១ ទឹង ១៧ ប្រហែលជាគ្រប់គ្រាន់

ហើយ តែសូមបន្ថែមសេចក្ដីខ្លះទៀតប្រយោជន៍ឲ្យសំតាមថ្នាក់មធ្យមដ្ឋាននឹងឧត្ដមដ្ឋានផង ។

មួយវិញទៀត. កាលពីឆ្នាំសិក្សា ១៩៥០ -៥១ (ខ្ញុំបានជូនមេរៀនជាគំរូ អំពីខ្លួនមនុស្ស ព្រមទាំងសេចក្ដីណែនាំក្នុងការបង្រៀនវិទ្យាសាស្ត្រ ដែលបានចុះក្នុងទស្សនាវដ្ដីនៃឆ្នាំទី ២ លេខ ១ ត្រង់ទំព័រលេខ ៥៨ ដល់ ៦០ - ។ ឥឡូវនេះសូមជូនមេរៀនជាគំរូដូចមានតទៅ ។

មេរៀនជាគំរូ

អំពីអដ្ឋិសង្ខលិកៈ

ប្រដាប់សំពប់បង្រៀន ។ សុំឲ្យសិស្សរកឆ្អឹងផ្សេង ៗ មានឆ្អឹងជើង – ឆ្អឹងក្បាលនៃសត្វគោ ឬសត្វអ្វី ៗ ទៀត ។ល។ សូមលោកគ្រូយកផ្ទាំងគំនូរនៃអដ្ឋិសង្ខលិក មកដាក់នៅមុខសិស្ស ហើយនាំសិស្សពិនិត្យមើលរូបឆ្អឹងតាមរបៀបសិក្សា ។

មេរៀនសង្ខេប.– ឆ្អឹងក្នុងខ្លួនយើងទាំងមូលផ្គុំគ្នាហៅថាអដ្ឋិសង្ខលិក ។ លលាដ៍ក្បាលមានឆ្អឹង ៨ បំណែក បន្ទំជាប់គ្នាដូចជាប្រអប់មួយ · ហៅថាឆ្អឹងលលាដ៍ក្បាល ។ នៅខាងមុខមានឆ្អឹង ១៤ បំណែក ឆ្អឹងទាំងនេះបន្ទំជាប់នឹងឆ្អឹងលលាដ៍ក្បាល លើកតែឆ្អឹង

ថ្គាមក្រោម អាចឲ្យកំរើកបាន ប្រយោជន៍នឹងទំពាអាហារដែលបរិភោគ ឆ្អឹងក្បាលបន្តជាប់ទៅឆ្អឹងដងខ្នងនឹងអដ្ឋិក ។

អដ្ឋិសន្ធិលិកអវយវៈលើ តជាប់ទៅដងខ្នង នឹងឆ្អឹងដងកាំបិត ហើយនឹងឆ្អឹងស្មាប្រចៀវ ។ អវយវៈលើមានឆ្អឹងដើមដៃ កំភួនដៃ នឹងឆ្អឹងម្រាមដៃតាំងពីប្រាំទៅខាងចុង ។ ឆ្អឹងអវយវៈក្រោម តជាប់ទៅឆ្អឹងដងខ្នង នឹងឆ្អឹងត្រគាក មានឆ្អឹងភ្លៅ កំភួនជើង នឹងឆ្អឹងជើង ។ នៅខាងចុងជើងមានឆ្អឹងម្រាមជើង ៥ ដូចជាម្រាមដៃដែរ ។

ពាក្យសួរក្នុងមេរៀន = យ៉ាងដូចម្ដេចហៅថាអដ្ឋិសន្ធិលិកៈ ។ អដ្ឋិសន្ធិលិកមានអ្វីខ្លះ? ។ នៅក្បាលមានឆ្អឹងអ្វីខ្លះ? ។ ឆ្អឹងជំនីមានប៉ុន្មានគូ? ។ តើវាជាប់ទៅឯណាខ្លះ? ។ យើងមានអវយវៈអ្វីខ្លះ? ។ អវយវៈលើជាប់ទៅដងខ្នងដូចម្ដេច? ។ មានចំណែកអ្វីខ្លះ ។ល។

អនាម័យ

អំពីការសំអាតខ្លួន

យើងមិនគ្រាន់តែដកដង្ហើមចេញចូល តាមច្រមុះឬមាត់នោះទេ ប្រយោជន៍ឲ្យមានជីវិតរស់នៅ យើងត្រូវឲ្យមានញើសចេញចូល តាម

គ្រប់រន្ធរោមទៀតផង ដូច្នេះយើងត្រូវថែរក្សាស្បែកយើងឲ្យស្អាតជាដ-រាប ដើម្បីឲ្យបានសេចក្ដីសុខសប្បាយក្នុងខ្លួនយើង ។ ដើម្បីឲ្យបានសេចក្ដីក្សេមក្សាន្ត យើងត្រូវដុសលាងខ្លួនយើង ឲ្យសព្វគ្រប់ទាំងអស់ បើយ៉ាងហោចណាស់ ត្រូវដុសលាងខ្លួនយើងនឹងសាប៊ូឲ្យបានពីរដង ក្នុងមួយអាទិត្យ គឺនៅថ្ងៃអាទិត្យនឹងថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ។ បើសិនណាជា យើងដុសលាងខ្លួនបានរាល់ថ្ងៃ ក៏កាន់តែប្រសើរណាស់ទៅទៀត ។

ជនណាចេះថែរក្សាខ្លួនឲ្យបានស្អាតជានិច្ច ជននោះពុំសូវមានជម្ងឺឡើយ ហើយមានអាយុក៏យឺនយូរផង ។

ប្រយោជន៍ឲ្យបានសុខសប្បាយខ្លួន ហើយឲ្យបានអាយុវែងផង ចូរអ្នកប្រតិបត្តិតាមដំបូន្មានខាងក្រោយនេះ ។

១– ចូរអ្នកដុសលាង សំអាតខ្លួនអ្នក ឲ្យបានស្អាតជាដរាប ចូរដុសលាងខ្លួននឹងសាប៊ូ បើយ៉ាងតិចណាស់ពីរដងក្នុង ១ អាទិត្យ ។

២– ចូរអ្នកហាងដៃនឹងសាប៊ូ នៅវេលាមុនបរិភោគអាហារ នឹងវេលាបរិភោគអាហាររួច ហើយនឹងមកពីបត្ទន់វិញ ។ល។

៣– ត្រូវកាត់ក្រចកម្រាមដៃ-ម្រាមជើងឲ្យខ្លីត្រឹមសាច់ ហើយយកក្អែលក្រចកទាំងនោះចេញឲ្យស្អាតជាប្រក្រតី កុំយកម្រាមដៃទៅ

បៀមក្នុងមាត់ឲ្យសោះ ។ ចូរអ្នកកុំភ្លេចថាដៃនេះហើយ ដែលសំរាប់ចាប់កាន់ចំណីអាហារចាំងពូងបរិភោគ ។

៤– បើក្រចកយើងមានអាចម៍ខ្មៅកខ្វក់ហើយ អ្នកយកទៅអេះខ្លួនអ្នក នឹងបណ្ដាលឲ្យកើតកមរមាស់ឬឲ្យកើតជាបូសផងក៏បាន ជួនកាលវាក្លាយទៅជាដំបៅអសោច៍ បណ្ដាលឲ្យទាល់តែស្លាប់ខ្លួនផងបាន ។

៥– បើអ្នកមានកើតជម្ងឺ ដូចបានសំដែងខាងលើនេះ ចូលប្រញាប់ប្រញាល់ទៅរកគ្រូពេទ្យឲ្យពិនិត្យរេគឲ្យ ហើយព្យាយាមថែរក្សាជម្ងឺនោះតាមបង្គាប់លោកគ្រូពេទ្យ លុះត្រាតែបានជាស្រឡះ ។

មេរៀនសង្ខេប.– យើងត្រូវសំអាតខ្លួនយើង ឲ្យស្អាតជាដរាប ប្រយោជន៍ឲ្យបានសេចក្ដីសុខក្សេមក្សាន្ត ។

១– ចូរអ្នកដុសលាងខ្លួនអ្នកនឹងសាប៊ូ បើហោចណាស់ ពីរដងក្នុងមួយអាទិត្យ ។

២– ចូរអ្នកលាងដៃអ្នក មុននឹងក្រោយបរិភោគអាហារ ហើយនឹងត្រឡប់មកពីបង្គន់វិញ ។

៣– ត្រូវកាត់ក្រចកឲ្យខ្លី ហើយដុសលាងឲ្យស្អាតកុំឲ្យមានក្អែលនៅក្នុងក្រចកនោះឡើយ ។

៤– កាលណាក្រុបកអ្នកមានក្អួត ហើយយកទៅអេះរាបណ្ដាល ឲ្យកើត កមរមាស់ប្ញបូស ដូនកាលរាបណ្ដាលឲ្យកើតជំងឺអរោសាប៌ នាំឲ្យស្លាប់ខ្លួនក៏មាន ។

៥– បើអ្នកមានកើតជម្ងឺណាមួយ ដូចបានអធិប្បាយខាងលើនេះ ចូរប្រញាប់ទៅរកគ្រូពេទ្យព្យាបាលឲ្យ ។

ពាក្យសួរក្នុងមេរៀន ។ – យើងត្រូវធ្វើដូចម្ដេចខ្លះ ប្រយោជន៍ឲ្យបានជីវិតរស់នៅ ។ តើព្រោះអ្វីបានជាយើងត្រូវសំអាតស្បែកយើង ។ បើស្បែកយើងមិនស្អាតតើវានឹងបណ្ដាលជាហេតុដូចម្ដេចខ្លះ ។ ដើម្បីឲ្យបានសុខសប្បាយខ្លួនតើយើងត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណាខ្លះ ។ ល ។ . . . .

មេរៀនជាគំរូ – អំពីឆ្អឹង

ប្រដាប់សំពប់បង្រៀន ។ - សូមលោកគ្រូយកឆ្អឹង ទៅត្រាំក្នុងទឹកម្ជូរ (acide chloridrique) ឬត្រាំក្នុងទឹកខ្មេះ បានបីឬបួនថ្ងៃមុននឹងបង្រៀនមេរៀននេះ បើសិនជាធ្វើបាន ។ ឲ្យសិស្សរកឆ្អឹងជ្រូក ឬគោ គ្រប់យ៉ាង មានធំវែង - ខ្លី - សំប៉ែត ។ កាំបិត · អាណារ ។ ល ។ · · ·

មេរៀន.–

ពិនិត្យរូបរាងឆ្អឹង.– ។– គេសំគាល់ឃើញថាឆ្អឹងទាំងឡាយ មិនដូចគ្នាទេ មានឆ្អឹងវែងមូលដូចជាឆ្អឹងដៃជើង ។ សំប៉ែតដូចជាឆ្អឹងស្លាប ប្រចៀវ ខ្ចី ដូចជាឆ្អឹងខ្នង ។

ឆ្អឹងនិមួយៗ ដូចជាឆ្អឹងជើងគោ មូលវែងហើយកំប៉ោងធំនៅចុង ដើមមានពណ៌សប្រផេះ ។

បើយើងយកកាំបិតកោសឆ្អឹងនេះ យើងនឹងឃើញមានសាច់យាវ ជាសរសៃឆ្មារៗ ជាប់ចេញពីឆ្អឹងនោះ គឺសាច់សរសៃនេះហើយ ដែលរុំព័ទ្ធជុំវិញឆ្អឹងនិមួយៗ សំរាប់ជាអាហារទ្រទ្រង់ជីវិតឆ្អឹងឲ្យដុះធំធាត់ឡើងៗ

បើយើងយកកាំបិតទៅកោស ខាងចុងដើមឆ្អឹងនេះទៀត យើងឃើញ ជាប់សាច់ម្យ៉ាងទៀត សម្បុរសហើយទន់ ហៅថាឆ្អឹងខ្ចី (Cartilage) ។

យើងកាត់ពុះឆ្អឹងនេះជាពីរចំណែកតាមបណ្ដោយឆ្អឹងយើងសំគាល់ឃើញ ថាឆ្អឹងនេះមានបីចំណែក គឺៈ សាច់យាវ - តួឆ្អឹងហើយនឹងបណ្ដូលឆ្អឹង - នៅខាងចុង ដើមឆ្អឹងនេះ មានឆ្អឹងខ្ចីរុំព័ទ្ធជុំវិញ ចំណែកខាងក្នុងមាន ឆ្អឹងប្រហោងទុះៗ ដូចជាផ្កាថ្មហៅថាឆ្អឹងពពុស (Osspongieux) ដែល

មានសរសៃឈាមនៅពាសពេញក្នុងប្រហោងនោះ ៗ ឯឆ្អឹងសំប៉ែតនឹងឆ្អឹងខ្ចីគ្មានបណ្តូលដូចជាឆ្អឹងវែងទេ ៗ

ព្យាករណ៍ .— ចូរយើងពិនិត្យមើលឆ្អឹង ដែលបានត្រាំក្នុងទឹកម្ជូរ (Acide chloridrique) ឬទឹកខ្មេះទុកពីថ្ងៃមុន នោះយើងឃើញថាឆ្អឹងនេះ នៅរូបរាងដដែលប៉ុន្តែទន់ ឯសាច់យាវ ដែលរុំព័ទ្ធជុំវិញឆ្អឹងនោះមិនទន់ទេ ៗ បើយើងយកឆ្អឹងនេះទៅស្ងោរ ឲ្យបានចំនួន ៣ ឬ ៤ ម៉ោង សាច់យាវនេះនឹងផុយរលួយ ហើយស្អិតដូចជាជ័រកាវ ឬដូចជាសាច់ម្ហូយស្ងោរ ៗ ឯឆ្អឹងមិនអាចនឹងរលួយឬទន់ក្នុងទឹកក្តៅឡើយ ៗ

បើយើងយកឆ្អឹងនេះទៅដុតក្នុងភ្លើងវិញ មានចំណែកឆ្អឹងខ្លះក៏ឆេះរលាយទៅ ឯចំណែកខ្លះទៀតគ្រាន់តែខ្ចោបទៅ ពីព្រោះចំណែកឆ្អឹងនេះ មានសិលាជាតិលាយផង ដោយហេតុនេះហើយ បានជាគេយកឆ្អឹង ទៅដុតរួចកិនកំទេច ទុកធ្វើជាដីដាក់ដំណាំ ៗ

ឆ្អឹងកូនក្មេងដែលនៅខ្ចី មិនទាន់មានសិលាជាតិទេ មានតែឆ្អឹងខ្ចីទន់ហើយយឺតដូចជាកៅស៊ូផង ៗ

ឆ្អឹងគណ្ឋិក.— (Les articulation)- មានឆ្អឹងខ្លះដូចជាឆ្អឹងលលាដក្បាល បន្ទាំជាប់គ្នាយ៉ាងមាំ ដូចជាប្រអប់មួយ ពុំអាចនឹងកំរើកបាន

ឡើយ ៗ ឆ្អឹងខ្លះទៀតមានសន្លាក់ ដូចជាឆ្អឹងដើមដៃ កំភួនដៃ ឆ្អឹងទាំងនេះប្រទល់គ្នានឹងឆ្អឹងខ្ចី មានទឹកលំអិលសំរាប់ជ្រើមសន្លាក់ទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យកំរើកបានតាមត្រូវការ ហើយមានសរសៃបន្តជាប់ពីឆ្អឹងមួយទៅឆ្អឹងមួយ ៗ

មេរៀនសង្ខេប ·– ឆ្អឹងទាំងឡាយមិនដូចគ្នាទេ មានឆ្អឹងខ្លះវែង ដូចជាឆ្អឹងភ្លៅ ខ្លះខ្លីដូចជាឆ្អឹងខ្នង ខ្លះទៀតសំប៉ែតដូចជាឆ្អឹងស្លាប់ប្រចៀវ ឬឆ្អឹងក្បាល ៗ ឆ្អឹងវែងកំប៉ោងធំសង្ខាងអាចឲ្យប្រទល់គ្នាបានដោយងាយ ហើយមានឆ្អឹងទន់នឹងទឹកលំអិល សំរាប់ជ្រើម ៗ ឆ្អឹងវែងមានបីចំណែក គឺសាច់យាវដែលរុំព័ទ្ធជុំវិញឆ្អឹង តួឆ្អឹងហើយនឹងបណ្តូលឆ្អឹង ៗ ឯឆ្អឹងសំប៉ែតនឹងឆ្អឹងខ្លី គ្មានបណ្តូលទេមានតែប្រហោងតូចៗ ៗ ដូចជាផ្កាថ្ម ដែលមានសរសៃឈាមនៅពាសពេញក្នុងរន្ធនោះ ៗ

ពាក្យសួរក្នុងមេរៀន ·– ឆ្អឹងយើងទាំងអស់មានរាងដូចគ្នាឬទេ ៗ ឆ្អឹងដៃ – ជើង ដូចម្តេច ៗ ឆ្អឹងណាខ្លះដែលសំប៉ែត ៗ ដែលខ្លី ៗ ឆ្អឹងវែងមានប៉ុន្មានចំណែក ៗ នៅចុងឆ្អឹងទាំងសង្ខាងដូចម្តេច ៗ ឆ្អឹងសំប៉ែតនឹងឆ្អឹងខ្លីមានបណ្តូលឬទេ ៗល ៗ ...

អនាម័យ

អំពីជម្ងឺភ្នែក

ប្រដាប់សំរាប់បង្រៀន .— សុំរកគំនូររូបភាព ភ្នែកផ្សេង ៗ — ភ្នែកកើតរោគអៀស៊ី — ភ្នែកកើតជម្ងឺ ភ្នែកមានខ្ទុះហូរចេញ — ថ្នាំពេទ្យផ្សេងៗ នឹងប្រដាប់សំរាប់ព្យាបាលជម្ងឺភ្នែក រួចនាំសិស្សពិនិត្យមើលឲ្យស្គាល់ច្បាស់ផង ៗ

មេរៀនសង្ខេប .— នៅប្រទេសឥណ្ឌូចិន ជម្ងឺភ្នែកមានច្រើនណាស់ តែងតែធ្វើឲ្យបណ្ដាជនឈឺជាខ្លាំង ៗ ជម្ងឺនេះមានពីរយ៉ាង គឺ : ១- ជម្ងឺអៀស៊ីភ្នែក (Trachome); ២- ជម្ងឺភ្នែកក្រហមមានខ្ទុះហូរចេញ ជាពណ៌លឿងថ្លា (Conjonctivite purulente) ៗ

ជម្ងឺអៀស៊ីភ្នែក ជារោគមួយយ៉ាងសហ័ស បណ្ដាលឲ្យកើតអស់ចំនួន ៥០ ភាគក្នុងមួយរយភាគ. ហើយធ្ងន់ទៀតផង ៗ រោគនេះកើតមកអំពីដៃឬសំពត់កខ្វក់ដែលប៉ះពាល់ដល់ភ្នែក ជម្ងឺនេះឈឺបន្តិចម្ដងៗ យូរទៅបណ្ដាលឲ្យយើងខ្វាក់ភ្នែកបាន ៗ

ជម្ងឺភ្នែកក្រហមមានខ្ទុះហូរចេញ ជារោគឆ្លងខ្លាំងណាស់ទៅទៀត បើថែរក្សាមិនត្រូវ វានឹងឡើងដំបៅភ្នែក ជួនកាលវាបណ្ដាលឲ្យខ្វាក់អស់មួយជីវិតផង ។ ចូរអ្នកប្រយ័ត្ន ថែរក្សាភ្នែកឲ្យស្អាតជាដរាប កុំឲ្យមមង់ឬរុយដែលជញ្ជក់យកខ្ទុះភ្នែក មនុស្សឈឺភ្នែកមករោមភ្នែកអ្នក កុំឲ្យប៉ះពាល់នឹងភ្នែកឈឺមានខ្ទុះហូរចេញ ។

បើអ្នកឈឺភ្នែកដូចបានអធិប្បាយរោគខាងលើនេះ ចូរប្រញាប់ទៅរកគ្រូពេទ្យឲ្យមើល ចូរអ្នកកុំប្រើឲ្យសោះ ថ្នាំណាដែលធ្វើតក្បួនខ្នាត វានឹងនាំឲ្យអ្នកខ្វាក់ភ្នែកពុំខានឡើយ ។

ពាក្យសួរក្នុងមេរៀន

... នៅប្រទេសដែលបណ្ដាជនប្រតិបត្តិតាមក្បួនអនាម័យ តើមានកើតជម្ងឺភ្នែកច្រើនឬទេ? ។ បណ្ដាជននៅប្រទេសយើង ប្រតិបត្តិតាមក្បួនអនាម័យទាំងអស់គ្នាឬទេ?។ ដូច្នេះបណ្ដាជននៅប្រទេសយើង មានកើតជម្ងឺភ្នែកច្រើនឬទេ? ។ ជម្ងឺភ្នែកមានប៉ុន្មានយ៉ាង? ។ យ៉ាងណាខ្លះ? ។ ដូចម្ដេចហៅថាជម្ងឺអៀស៊ីភ្នែក?។ ជម្ងឺភ្នែកមានខ្ទុះហូរចេញ ។ ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីជម្ងឺអៀស៊ីភ្នែក ។ អំពីជម្ងឺភ្នែកមានខ្ទុះហូរចេញ ។ល។

អាទិកដ្ឋន

វត្ថុស្វាធ្យាយន៍

អាទិត្យទី ១ .— ខ្លួនមនុស្ស

គ្រូត្រូវយកផ្ទាំងគំនូររូបមនុស្សមកពន្យល់សិស្ស ឬឱ្យសិស្សម្នាក់ដោះអាវ-ខោ ស្លៀកតែខោទ្រនាប់ហើយមកឈរនៅមុខគុសិស្ស ៗ គ្រូចោទសួរហើយនាំសិស្សពិនិត្យមើលឲ្យជាក់ ៗ

ខ្លួនមនុស្សយើងមានប៉ុន្មានចំណែក? (មានបីចំណែក គឺៈ ក្បាល, ដងខ្លួន, និងអវយវៈលើក្រោម). ក្បាលមានឆ្អឹងច្រើនផ្គុំគ្នា ហើយគេចែកជាពីរចំណែកផ្សេងពីគ្នា គឺលលាដ៍ហើយនឹងមុខ ៗ លលាដ៍ក្បាលមានឆ្អឹងសំប៉ែត ឬកោងបន្ខំជាប់គ្នាមានសណ្ឋានដូចជា ប្រអប់មូលពងក្រពើហើយមានខួរនៅក្នុង ៗ ឯឆ្អឹងមុខក៏បន្ខំគ្នាដែរ ហើយភ្ជាប់សាច់មុខផង ប៉ុន្តែមានរន្ធច្រើន ឯរន្ធពីរខាងលើ ហៅថាភ្នែក កណ្តាលហៅថាច្រមុះ ហើយពៅក្រោមមានឆ្អឹងពីរ កោងអមប្រហោងមាត់គឺថ្គាម ហើយមានធ្មេញនៅនោះ ៗ

ដូច្នេះឆ្អឹងក្បាលសុទ្ធតែបន្ទំជាប់គ្នាទាំងអស់ ហើយកំរើកមិនបានទេ មានតែថ្គាមក្រោមមួយដែលអាចកំរើកបាន ។

ដងខ្លួនយើងចែកជាប៉ុន្មានចំណែក? ចំណែកអ្វីខ្លះ? (ទ្រូងហើយនឹងពោះ) ។ អវយវៈមានប៉ុន្មាន? អវយវៈលើភ្ជាប់ទៅនឹងដងខ្លួនកន្លែងណា? (ត្រង់សន្លាក់ស្មា) ។ ដៃយើងបត់បានកន្លែងណាខ្លះ? (សន្លាក់ស្មា, កដៃ, ម្រាមដៃ,) បើប្រសិនណាជាគ្មានសន្លាក់អស់ទាំងនេះទេ ដៃយើងពុំអាចនឹងបត់ចុះឡើងបានឡើយ ។ អវយវៈក្រោមភ្ជាប់នឹងដងខ្លួនកន្លែងត្រង់ណា? អវយវៈក្រោមមានប៉ុន្មានចំណែក? សន្លាក់មានប៉ុន្មាន?

សេចក្ដីសង្ខេប — ខ្លួនមនុស្ស.

ខ្លួនមនុស្សយើងមានបីចំណែកគឺក្បាល-ដងខ្លួន នឹងអវយវៈ ។ កភ្ជាប់ក្បាលទៅនឹងដងខ្លួន ។ នៅក្រោយដងខ្លួនមានឆ្អឹងខ្នង ។ ដងខ្លួនមានពីរចំណែក៖ ខាងលើគឺទ្រូង ខាងក្រោមគឺពោះ ។ មានអវយវៈបួនភ្ជាប់នឹងដងខ្លួន៖ ខាងលើពីរខាងក្រោមពីរ ។ ខ្លួនមនុស្សយើងមានសន្លាក់ជាច្រើន ប្រយោជន៍ឲ្យបត់ចុះឡើង ។

មេរៀនលេខ១២ - អដ្ឋិសង្ខលិកៈ

ប្រដាប់សម្រាប់បង្រៀន - គ្រូត្រូវរកឆ្អឹងសត្វផ្សេងៗដូចជា ឆ្អឹងមាន់, ឆ្អឹងទន្សាយ, ឆ្អឹងដែលមានខួរនៅក្នុង ។

ទិដ្ឋភាពនៃឆ្អឹង - ឆ្អឹងមានពណ៌សព្រឿងៗ ។

បើយើងសង្កេតមើលឆ្អឹងភ្លៅមាន់ យើងនឹងឃើញថាឆ្អឹងនោះមានរាងទ្រវែងហើយស្ដួចមានគ្រាមោងនៅចុងសងខាង៖

ឆ្អឹងណាដែលវែងៗមានជាតិទន់នៅខាងក្នុង ។ ជាតិទន់នេះហើយដែលគេហៅថាខួរក្នុងឆ្អឹង ។ ឆ្អឹងកករាងតូចមានទំហំទទឹងនឹងបណ្ដោយស្មើគ្នា ៖ ឆ្អឹងនេះគឺជាឆ្អឹងខ្លីៗ ។ ឆ្អឹងក្បាលរាងស្ដើង ៖ គឺជាឆ្អឹងសំប៉ែត ។

ក្នុងខ្លួនមនុស្សយើងមានឆ្អឹងវែង, ឆ្អឹងខ្លី នឹងឆ្អឹងសំប៉ែត ។ ឆ្អឹងវែងដូចជាឆ្អឹងដៃ, ឆ្អឹងខ្លីដូចជាឆ្អឹងកដៃ, ឆ្អឹងសំប៉ែតដូចជាឆ្អឹងលលាដ៍ក្បាល ។

ឆ្អឹងរឹង - យើងមិនអាចកាច់ឆ្អឹងមាន់ឬឆ្អឹងទន្សាយបាក់ទេ ៖ ឆ្អឹងគោដែលធំៗ ក៏យើងមិនវាយបំបែកខ្ទួចខ្ទីនឹងញញួរបានដោយងាយដែរ ដូច្នេះយើងឃើញថាឆ្អឹងរឹងមែន ។

ហេតុអ្វីបានជាឆ្អឹងរឹងដូច្នេះ? បើយើងយកឆ្អឹងមួយទៅដុត នោះយើងនឹងឃើញថាឆ្អឹងមិនចេះរលាយទាំងអស់ទេ ៣-៤ នាទីក្រោយមក បើយើងទាញឆ្អឹងចេញពីភ្លើងមក យើងនឹងឃើញផ្នែកឆ្អឹងដែលនៅសល់មានភាពដូចថ្មពណ៌សហើយស្រាល គឺជាតិថ្មកំបោរនេះហើយដែលជាហេតុនាំឲ្យឆ្អឹងរឹង ។

សេចក្ដីសង្ខេប – ឆ្អឹងមនុស្សយើងមានរាងវែង, ខ្លី ឬសំប៉ែត ។ ឆ្អឹងមនុស្សចាស់រឹង ពីព្រោះមានជាតិថ្មកំបោរ ។ ឯចំណែកឆ្អឹងកូនក្មេងខ្ចី ហើយអាចនឹងផ្លាស់ភាពបានដោយងាយ ។ ប្រជុំឆ្អឹងទាំងអស់ហៅថា អដ្ឋិសន្ធិលិក: ។

ឆ្អឹងដែលសំខាន់ជាងគេក្នុងខ្លួនយើងគឺឆ្អឹងក្បាល, បន្ទាប់មកទៀតឆ្អឹងខ្នង, ឆ្អឹងជំនីរ, ឆ្អឹងដៃ ឆ្អឹងជើង ។

មានឆ្អឹងច្រើន ដែលមានសន្លាក់ជាប់គ្នា៖ ដូចជាសន្លាក់ស្មា, សន្លាក់កែងដៃ, សន្លាក់កដៃ ។

អាទិត្យទី២ – ក្នុងអាទិត្យនេះសុំឲ្យគ្រូពន្យល់ពីការសំខាន់ៗក្នុងការទ្រទ្រង់ជីវិតយើងគឺ ការរំលាយអាហារ, ការដកដង្ហើម,

ការឈាមរត់ក្នុងខ្លួន និងការបញ្ចេញវត្ថុមិនស្អាតមកក្រៅ (ញើស - លាមក ទឹកមូត្រ) ។

មើលសៀវភៅវត្ថុស្វាធ្យាយន៍ទំព័រទី ១៤ ទៅដល់ទំព័រទី ១៦ ។

មជ្ឈិមដ្ឋានទី ១

វត្ថុស្វាធ្យាយន៍

អាទិត្យទី ១.– មេរៀនលេខ ១.– ខ្លួនមនុស្ស

សូមបង្រៀនតាមមេរៀនលេខ ១ សំរាប់អាទិកដ្ឋានហើយបន្ថែមសេចក្ដីលើខ្លះទៀត ។

អាទិត្យទី ២.– មេរៀនលេខ ១.– អដ្ឋិសន្ធិលិកៈ

សូមមើលក្នុងសៀវភៅវត្ថុស្វាធ្យាយន៍អាទិកដ្ឋានទំព័រទី ៦, ៧ ។

មេរៀនលេខ ២.– សាច់ដុំ

សូមមើលក្នុងសៀវភៅដដែលទំព័រទី ១១

អាទិកដ្ឋាន

វិធីបង្ការរោគ

អាទិត្យទី ១.–មេរៀនទី១– ការសំអាតខ្លួន

សុំមើលទស្សនាវដ្ដីឆ្នាំ ១៩៤៩–៥០ លេខ ១ ទំព័រទី ៤៧-៤៨-៤៩ ។

មេរៀនទី ២.– ការសំអាតសំលៀកបំពាក់

សុំមើលវិធីបង្ការរោគកុមារដ្ឋាននឹងបរិច្ឆណដ្ឋានទំព័រ ១៤ - ១៥ នឹង ២៨ - ២៩ - ៣០ - (ប្រការ ១)

អាទិត្យទី ២.– មេរៀនទី ១ ការសំអាតសំលៀកបំពាក់(ត)

សុំមើលវិធីបង្ការរោគថ្នាក់ដដែលទំព័រទី ៣១ - ៣២ (ប្រការ ២)

មេរៀនទី ២.– វិធីបង្ការរោគចំពោះផ្ទះ

ត្រូវរើសកន្លែងសង់ផ្ទះ នៅទីក្រុងសង់តាមវិថីធំ ៗ នៅស្រុកស្រែត្រូវរើសទីទួលនៅឆ្ងាយពីថ្លុកត្រពាំងបួរទឹក ។ គួរសង់ផ្ទះឲ្យបានបែរមុខទៅខាងត្បូង ។ ដើមឈើទាំងឡាយធ្វើឲ្យអាកាសបរិសុទ្ធហើយតែកុំឲ្យ

ដាំដិតផ្ទះពេក ដើម្បីទុកឲ្យពន្លឺព្រះអាទិត្យនឹងអាកាសចូលក្នុងផ្ទះ ។ ត្រូវសង់ក្រោលគោ-ក្របី-សេះ-ទ្រុងជ្រូក-មាន់-ទានឹងបង្គន់ឲ្យឆ្ងាយពីផ្ទះ ។ ពល់ព្រឹកត្រូវបើកទ្វារបង្អួចទាំងអស់ត្រូវបោសក្តារក្រាលថ្នម ៗ កុំឲ្យធូលីហុយឡើងត្រូវជូតគ្រឿងតុតាំងដោយសំពត់សើមត្រូវរើពូក-ខ្នើយ-ភួយ-កន្ទេល-មុងហាលថ្ងៃឲ្យបានញយ ៗ ។ ត្រូវបោសទីភូមិឲ្យបានស្អាតជានិច្ចហើយត្រូវដុតសំរាមចោល ។

សុភាសិត .- កន្លែងណាដែលមានពន្លឺព្រះអាទិត្យចូលកន្លែងនោះពុំសូវមានរោគទេ ។ (សុំគ្រូធ្វើពាក្យសួរផងចុះ) ។

មជ្ឈិមដ្ឋាន

វិធីបង្ការរោគ

អាទិត្យទី ១.- មេរៀន ទី ២ នឹងទី ១ ការសំអាតខ្លួន

សុំមើលទស្សនាវដ្តីឆ្នាំ ១៩៤៩ - ៥០ លេខ១ទំព័រទី ៥២ - ៥៣

អាទិត្យទី២ ៈ- មេរៀន ទី ១- វិធីហាត់ប្រាណ

សុំមើលទស្សនាវដ្ដីធាំងដែលទំព័រ ទី ៩១-

មេរៀន ទី ២ៈ- ប្រយោជន៍កើតពីការហាត់ប្រាណ

សាច់ដុំដែលធ្វើការឡើងធំរឹងហើយខ្លាំង ការហាត់ប្រាណនាំគ្រឿងប្រដាប់ក្នុងខ្លួនយើងឲ្យដើរបានស្រួល នាំឲ្យឃ្លានបាយឲ្យអាហាររលាយបានដោយងាយឲ្យអាស្រ័យដំណេកបាន ។ កុមារណាស្រួលខ្លួនកុមារនោះមានទឹកមុខស្រស់មានបញ្ញាថ្លា អាចរៀនសូត្របានចំរើនមិនធុញទ្រាន់នឹងការសិក្សាឡើយ ។

បរិវប្ឈណដ្ឋាន

វិត្សាធ្យាយន៍

អាទិត្យ ទី ១.- អំពីខ្លួនមនុស្ស

១ គ្រូត្រូវយកផ្ទាំងគំនូររូបមនុស្សមកបង្ហាញសិស្សឲ្យស្គាល់ចំណែកខ្លួនមនុស្ស រួចហៅសិស្សម្នាក់មកឈរពីមុខគូសិស្ស ហើយឲ្យដោះ

ការចេញហៅសិស្សឯទៀត ៗ ឲ្យពិនិត្យ មើលចំណែករូបកាយយើង ហើយចោទសួរបណ្ដើរ តាមរបៀបដូចមាននៅក្នុងសៀវភៅ វត្ថុស្វា-ធ្យាយន៍បរិច្ឆណដ្ឋានទំព័រទី ៣ និងទី ៤ មានទាំងពាក្យសួរ និងមេរៀនសង្ខេបសំរាប់ឲ្យសិស្សរៀនស្រាប់ហើយ ។

២ អដ្ឋិសន្ធិលិក: ក្បាលដងខ្លួននិងអវយវៈ

បើគ្មានផ្ទាំងគំនូរទេ ត្រូវនាំសិស្សឲ្យមើលគំនូរក្នុងសៀវភៅ រួចឲ្យស្ទាបបង្ហាញលើខ្លួនសិស្ស ដែលដោះអាវឈរពីមុខគេនោះ ហើយឲ្យប្រាប់ឈ្មោះឆ្អឹង ទ្រង់ទ្រាយនិងទំហំឆ្អឹងហើយនិងប្រយោជន៍ឆ្អឹង ហេតុដូចម្ដេចបានជាមានឆ្អឹងខ្លះមូល ឆ្អឹងខ្លះសំប៉ែត ឆ្អឹងខ្លះវែង ឆ្អឹងខ្លះខ្លី? សុំមើលសេចក្ដីនេះនៅក្នុងសៀវភៅដដែលទំព័រទី ៥ និង ៦ ។

អាទិត្យទី ២ អំពីឆ្អឹងសន្លាក់ឬគណ្ឋិក

សុំមើលក្នុងសៀវភៅដដែលទំព័រទី ៨ និង ៩ ។

អំពីសាច់ដុំ

សុំមើលក្នុងសៀវភៅដដែលទំព័រទី ១០ ។

បរិវប្បណដ្ឋាន

វិធីបង្ការរោគ

អាទិត្យ ទី ១.- វិធីហាត់ប្រាណ

ឲ្យសិស្សពិនិត្យមើលរូបរាងកាយអ្នកស្រែចំការនឹងអ្នកធ្វើការរាជការ តើខុសគ្នាយ៉ាងណា? ដោយសារអ្វី? បើដូច្នេះត្រូវធ្វើដូចម្ដេច? ឲ្យបានរូបកាយធាត់ធំមាំមួន ត្រូវហាត់ប្រាណនៅទីណា? ក្នុងពេលហាត់ប្រាណមិនត្រូវធ្វើរាយមាយឲ្យសោះ ។ ត្រូវចំប្រឹងប្រែងឲ្យមាំមួនទើបបានរូបកាយនោះសមល្អហើយជម្ងឺរោគាក៏មិនអាចនឹងបៀតបៀនបានផង ។

ម្យ៉ាងទៀតត្រូវហាត់ដើរក្នុង១ថ្ងៃឲ្យបាន២ម៉ោងដកពីព្រលប់ ក្រោកពីព្រលឹម ឲ្យខ្យល់អាកាសចូលក្នុងដំណេកឲ្យបរិបូណ៌ ។

មេរៀនសង្ខេប សុំគ្រូតែងផងចុះ ។

អាទិត្យទី២.- ការសំអាតខ្លួនប្រាណ

កាលណាឯងរត់លេងហាលក្ដៅ ឯងឃើញមានអ្វីនៅលើស្បែក

ឯង ? ឲ្យសិស្សយកដៃជូតមុខវា យកមកមើល តើវាឃើញមានអ្វី ៖ ញើសស្អិតដូចប្រេង ។ ឲ្យវាលិទ្ធមើលតើនឹងជឹងដូចម្ដេច ? ប្រៃ ។ ហិតក្លិនមើល ។ ធុំអាក្រក់ ។ កាលណាធូលីហុយមកប៉ះនឹងបង្កើតទៅជាអ្វី ? ក្អែល ។ ក្អែលបណ្ដាលឲ្យបានយ៉ាងណា ? ចុករន្ធញើសមិនឲ្យចេញ ។ មនុស្សណាដែលញើសមិនចេញស្រួលត្រូវធ្វើដូចម្ដេច ? ។

មេរៀនសង្ខេប ៖– មនុស្សត្រូវថែរក្សាស្បែកឲ្យស្អាត ពីព្រោះស្បែកនេះហើយដែលជាប្រដាប់សម្រាប់បញ្ចេញញើសដែលជាវត្ថុសៅ–ហ្មងដល់រូបកាយយើង ហេតុនេះត្រូវដុសលាងនឹងសាប៊ូជារឿយ ៗ ត្រូវលាងដៃឲ្យស្អាត ។ ក្រចកដៃ ក្រចកជើងត្រូវកាត់ឲ្យខ្លី ។

កុមារដ្ឋាន

វិត្តស្វាធ្យាយន៍

អាទិត្យទី១.– អំពីស្ដាំឆ្វេង

ការបង្រៀនក្នុងខែកញ្ញានេះ សិស្សនៅថ្នាក់កុមារដ្ឋានពុំទាន់ចេះ

មើលបេះសរសេរនៅឡើយ សុំគ្រូហ៊ឹកហ៊ឺនឲ្យចាំស្ទាត់តែខាងវិធីហាត់ ហើយនឹងប្រាប់ពន្យល់ឲ្យចាំប្រាកដផង ។

មេរៀនលេខ ១ អំពីស្តាំ - ឆ្វេង

នាំសិស្សឲ្យពិនិត្យមើលឲ្យដឹងស្តាំឆ្វេង ។

ឯងមានដៃប៉ុន្មាន ? ដៃទាំងពីរនេះមានឈ្មោះឬទេ ? ដៃនេះឈ្មោះដូចម្តេច? ដៃនេះទៀតឈ្មោះអ្វី ? ដៃទាំង២ដៃណាធ្វើការច្រើនជាងគេ ? ឲ្យសិស្សលើកដៃទាំងអស់គ្នាតាមគ្រូបោទ ។

នៅខាងស្តាំឯងមានអ្វី ? បើឯងបែរមុខទៅខាងជើង ទិសណានៅខាងស្តាំឯង ? ទិសណានៅខាងឆ្វេងឯង ? ទិសណានៅខាងមុខឯង ? ទិសណានៅខាងក្រោយឯង ? បើឯងដើរតាមផ្លូវ ត្រូវដើរខាងណា ? ចុះបើបររទេះក្ដី ជិះសេះក្ដី ត្រូវកាន់ខាងណា ? ពីព្រោះអ្វីបានជាគេឲ្យប្រកាន់ខាងស្តាំយ៉ាងនេះ? (កុំឲ្យជល់ទង្គិចគ្នាវេលាដែលជួបគ្នា.) ចុះបើឯងជិះទូកឬកប៉ាល់ចុះបណ្ដោយតាមទឹក ខាងណាដែលហៅត្រើយស្តាំ ? ត្រើយណាដែលហៅត្រើយឆ្វេង ។ល។

មេរៀនចាំមាត់.— សេចក្ដីសង្ខេប

ត្រូវឲ្យស្គាល់ស្តាំឆ្វេង ដៃស្តាំធ្វើការច្រើនជាងដៃឆ្វេង ទៅណាមក

ណាត្រូវកាន់ខាងស្ដាំដរាប ដើម្បីជៀសវាងកុំឲ្យទង្គិចគ្នា នៅវេលាដែលជួបគ្នា ។

អាទិត្យទី ២.– អំពីច្បាប់ដើរនៅផ្លូវ

សុំគ្រូរំលឹក សិស្សពីមេរៀនមុន ហើយនាំសិស្សមកប្រាប់របៀបដើរហើយនិងឆ្លងកាត់ផ្លូវនៅផ្លូវមុខថ្នាក់ ។

១– វេលាណាដែលយើងនៅផ្លូវ យើងត្រូវចេះច្បាប់ដើរ ពីព្រោះផ្លូវតែងមាន គ្រោះថ្នាក់ជានិច្ច លើរូបអ្នកដែលមិនប្រយ័ត្ន ។ នៅទីក្រុងនៅផ្លូវនិមួយៗ មានរទេះតិចឬច្រើន ? យើងត្រូវដើរដូចម្ដេចតាមផ្លូវ ? វេលាឆ្លងកាត់ផ្លូវត្រូវធ្វើដូចម្ដេច ? វេលាឆ្លងផ្លូវមានរទេះបរមកចំខ្លួន ត្រូវជៀសដូចម្ដេច ? ទៅខាងណា ? មិនត្រូវរត់ឆ្លេឆ្លាដោយភ័យត្រូវគិតមើលឲ្យស្រួលបើគួរឈប់ត្រូវឈប់ឲ្យរទេះជៀសវិញ. បើចង់គេចត្រូវគេចទៅតែខាងស្ដាំជានិច្ច ។

២– សេចក្ដីចោទសួរ .– បើជិះទោចក្រយានត្រូវប្រកាន់ខាងណា? បើចង់បត់ឆ្វេងស្ដាំត្រូវធ្វើដូចម្ដេច? ។ល។

៣– សេចក្ដីសង្ខេប.– ទោះដើរនៅផ្លូវ ថ្មល់ក្ដី ជិះកង់ក្ដី ឬជៀសរទេះឡានក្ដី ក៏គប្បីប្រកាន់ស្ដាំជានិច្ច ដើម្បីជៀសវាងគ្រោះថ្នាក់. ។

កុមារដ្ឋាន

វិធីបង្ការរោគ

អាទិត្យទី ១ – អំពីការសំអាតខ្លួនប្រាណ

ក្នុងថ្ងៃនេះ ដោយសិស្សពុំទាន់ចេះមើលចេះសរសេរនៅឡើយ គ្រូតោងបង្ហាញតែខាងវិធីហាត់ឲ្យមែនទែន ហើយនឹងចោទមាត់ទទេឲ្យចាំប្រាកដក្នុងការសំអាតខ្លួន

១ គ្រូចាត់សិស្សម្នាក់ដែលមិនស្អាតឲ្យទៅឈរនៅមុខសិស្សឯទៀតរួចហើយនាំសិស្សឯទៀតឲ្យពិនិត្យខ្លួនប្រាណ ដៃជើងមុខមាត់ឲ្យគ្រប់កន្លែង ។ល។

សិស្សដែលឈរនេះឈ្មោះអ្វី ? នៅត្រង់ណាទៀតដែលមានក្អែលច្រើន ? ឯងធុំក្លិនអ្វីកាលឯងមកឈរជិតវា ?

ក្អែលនៅលើស្បែកបិទរន្ធអ្វី ? ក្មេងស្មោកគ្រោកដូចចៅនេះបានសេចក្ដីសុខសប្បាយឬទេ ? នាំបង្កើតរោគអ្វី ? ។ល។

ត្រូវធ្វើដូចម្ដេចទើបស្អាត ? ឯងត្រូវងូតទឹកដូចម្ដេច ? កាលណាងូតទឹកត្រូវដុសសាប៊ូខ្លួនប្រាណដូចម្ដេច ? ត្រូវប្រើអ្វីទើបជ្រះក្អែលល្អ ?

បើគ្មានសាប៊ូឯងត្រូវយកអ្វីប្រើជំនួស ? យ៉ាងហោចក្នុង ១ អាទិត្យត្រូវដុសខ្លួនប្រាណប៉ុន្មានដង ? ការសំអាតខ្លួនប្រាណមានប្រយោជន៍ដូចម្ដេចខ្លះ ? ។ល។

២ – សេចក្ដីសង្ខេប – ប្រយោជន៍សុខសាន្ត ត្រូវសំអាតប្រាណ ឲ្យបានហ្មត់ហ្មង ដុះសព្វដៃជើង គ្រប់សារពាង្គផង ទើបរួចកន្លង ពីការស្មោកគ្រោក ។ ចូរចាំកុំភ្លេច មនុស្សណាគគ្រេច មិនដែលអ្នកផង ចូលចិត្តបង់ជិត ស្នេហ៍ស្និទ្ធសាសង នឹងមនុស្សនេះហោង ដោយខ្ពើមរអើម ។

អាទិត្យទី ២ របៀបប្រើសាប៊ូ

កាលណាគេបោកលាងសំលៀកបំពាក់តែនឹងទឹកទទេ តើនឹងបានស្អាតឬទេ បើដូច្នេះខ្លួនប្រាណយើងក៏ត្រូវដុសលាងទឹកសាប៊ូដែរ កាលណាឯងងូតទឹកសាប៊ូនាំឲ្យកាត់ក្អែលបំបាត់ក្លិនអាក្រក់ ដែលដុសសំលៀកបំពាក់នឹងសាប៊ូល្អ គេដុសខ្លួនប្រាណនឹងសាប៊ូក្រអូប វេលាដែលដុសសាប៊ូត្រូវដុសឲ្យយូរសឹមលាងទឹកចេញ ។

អំពីទឹកឆ្អិន

ធ្វើដូចម្ដេចឲ្យបានទឹកឆ្អិនសុទ្ធផឹកតាមត្រូវការ?

យើងយកថ្នាំប៉េរម៉ង់គាណាត មកលាយនឹងទឹកក៏បានដែរ ប៉ុន្តែអ្នកស្រុកពុំធ្លាប់ប្រើ តាមធម្មតា គេយកទឹកមកដាំឲ្យពុះចំនួន ១៥ មីនុត ទើបយកមកផឹក ការទំលាប់ផឹកទឹកក្ដៅនេះ នាំឲ្យយើងជៀសវាងជម្ងឺច្រើនប្រការ កាលណាស្រុកមានជម្ងឺ ។ យើងបង់ឲ្យទឹកនោះមានក្លិនរសជាតិល្អ ត្រូវធ្វើដូចម្ដេចទៀត ? យួនចិនប្រើទឹកតែជាប់ជាធម្មតា ។ ខ្មែរយើងក៏ប្រើដែរ ខ្លះប្រើទឹកឫសដង្ហិតស្មៅប្ដុឫសដូងព្រះ ។ ទំលាប់យ៉ាងនេះជាការសំខាន់ ព្រោះភេសជ្ជៈនេះមានគុណប្រយោជន៍ហើយថ្លៃតិចផង ។

លោកនីតិ

សំរាប់ថ្នាក់ទាំង ៤ ពីបរិច្ចណដ្ឋានទៅដល់ឧត្ដមដ្ឋាន

អាទិត្យដំបូង - ប្រទេសកម្ពុជា

កម្ពុជាគឺជាដែនដីមួយកន្លែងក្នុងសកលលោក ជាប្រទេសរបស់ខ្មែរមានព្រះមហាក្សត្រិយ៍សោយរាជ្យ ។ របៀបរាជការក៏មានគ្រប់គ្រាន់ដូចប្រទេសដទៃដែរ គឺមានរដ្ឋសភា - ក្រុមព្រះរាជអាណាចក្រ

រដ្ឋាភិបាលនិងតុលាការ ។ រដ្ឋសភាគឺទីប្រជុំអ្នកតំណាងរាស្ត្រ សម្រាប់ប្រឹក្សាច្បាប់ទំនុកបំរុងឬគ្រប់គ្រងរដ្ឋ ។ ក្រុមព្រះរាជអាណាចក្រត្រូវពិនិត្យ និងឲ្យយោបល់អំពីសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និងស្នើច្បាប់ ដែលរដ្ឋសភាបានបញ្ចេញមតិយល់ព្រមរួចហើយ រដ្ឋាភិបាលគឺគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះមហាក្សត្រិយ៍គឺមន្ត្រីទំនុកបំរុងប្រទេសមានចំនួនយ៉ាងច្រើនត្រឹមដប់ពីររូប រាប់បញ្ចូលទាំងរដ្ឋលេខាធិការផង តុលាការគឺក្រសួងជំរះក្តីស្ទង់ថ្លឹងការមិនឲ្យលម្អៀង ។

ពាក្យសួរ - ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសរបស់ជាតិណា ? ព្រះមហាក្សត្រិយ៍ព្រះនាមអ្វី ? របៀបរាជការអ្វីខ្លះ ដែលអ្នកស្គាល់ ? រដ្ឋសភាសម្រាប់ធ្វើអ្វី ? ។ល។

មេរៀនសង្ខេប- ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រជាជាតិមួយក្នុងសកលលោកមានមហាក្សត្រិយ៍សោយរាជ្យ ។ ឯរបៀបរាជការក៏មានគ្រប់គ្រាន់ពេញលេញដូចប្រទេសដទៃដែរ មានរដ្ឋសភាក្រុមព្រះរាជអាណាចក្ររដ្ឋាភិបាលនិងតុលាការ ។

អាទិត្យក្រោយ ·- អំពីភូមិនិងឃុំ

តំបន់ណាដែលមានប្រជុំផ្ទះលំនៅច្រើនហៅថាភូមិ ។

ភូមិរួមគ្នាពីរឬបីឡើងទៅបានជាឃុំមួយ មានមន្ត្រីម្នាក់ជានាយកត្រួតត្រាហៅថាមេឃុំ ។ នៅក្រុងភ្នំពេញគេចែកឃុំជាសង្កាត់ៗ ។ អ្នកត្រួតត្រាសង្កាត់និមួយហៅថាមេសង្កាត់ ។

មេឃុំមានស្មៀននិងជំទប់ជួយធ្វើការ ទារពន្ធដារពីរាស្ត្រតាមច្បាប់បញ្ញត្តិ មេឃុំជាអាណាព្យាបាលលើឃុំ ជួយទំនុកបំរុងរាស្ត្រឲ្យបានសន្តិសុខ ។

ពាក្យសួរ .— អ្នកនៅភូមិណា ពីព្រោះអ្វីបានគេហៅឈ្មោះភូមិអ្នកយ៉ាងដូច្នេះ ? ភូមិអ្នកតូចឬធំ ? មានមនុស្សនៅប្រហែលប៉ុន្មាននាក់ ពីព្រោះអ្វីបានជាគេសាងភូមិអ្នកនៅទីនោះ ? អ្នកណាត្រួតត្រាលើភូមិអ្នក ? យ៉ាងដូចម្តេចដែលហៅថាឃុំ ? មេឃុំធ្វើអ្វីខ្លះ ? ។ ល ។

មេរៀនសង្ខេប .— ភូមិគឺតំបន់ដែលមានប្រជុំផ្ទះលំនៅច្រើន ភូមិណាធំទូលាយមានផ្លូវ កាន់គ្នាទៅវិញទៅមក បានដោយងាយភូមិនោះមានមនុស្សនៅច្រើនជាងគេ ។

ឃុំគឺទីប្រជុំភូមិច្រើនឬតិចតាមបញ្ញត្តិរាជការរដ្ឋបាល នាទីក្នុងអំណាចមេឃុំម្នាក់ ។ មេឃុំជាអាណាព្យាបាលការពាររាស្ត្រឲ្យបានសន្តិសុខ មានស្មៀននិងជំទប់ជួយធ្វើការទារពន្ធដារពីរាស្ត្រ តាមច្បាប់បញ្ញត្តិ

មេសូត្រត់មាត់

(សំរាប់គ្រប់ថ្នាក់)

១– ប្រដាប់ប្រដាររបស់កូនសិស្ស

ពួកសិស្សសិក្សា នៅសព្វសាលា ត្រូវមានប្រដាប់
សំរាប់សូត្ររៀន ទើបស្រួលបេះឆាប់ បើគ្មានប្រញាប់
ប្រញាល់ស្វែងរក ៗ សិស្សអើយចូរចាំ ចូរបរិក្ម
យើងផ្ដាំឲ្យរក សៀវភៅមើលមួយ ចូរអ្នករក
ដាវឲ្យបានមក សំរាប់ហាត់អាន ៗ សៀវភៅសរសេរ
ចូរតែគិតគ្នេរ រិះរកឲ្យមាន ព្រោះជាប្រដាប់
សំរាប់អ្នករៀន សរសេរឲ្យបាន អក្សរល្អឆាប់ ៗ
បើគូសបន្ទូរ តាមបែបគំនូរ ដែលគ្រូលោកប្រាប់
បន្ទាត់ខ្មៅដៃ ទើបគូសគូរឆាប់ ព្រោះត្រូវប្រញាប់
ដល់ពេលវេលា ៗ ម្យ៉ាងទៀតត្រូវរក ជ័រលុបមួយមក
ក្រដាសផ្ដិតណា សំរាប់លុបកែ តម្រែអក្ខរា
ប្រឡាក់ចូរបា នាងផ្ដិតឲ្យស្អាត ៗ ទឹកខ្មៅមួយទៀត

ចូរអ្នកខ្មីឃ្មាត   រកកុំកន្លង   ព្រោះជាប្រជាប់
ជាប់ចាប់ទាក់ទង   ជាមួយនឹងផង   ព្រមទាំងស្លាបណា ។
បើមានសត្វហើយ   ចូរកែគ្រាណាត្រើយ   ខំថែរក្សា
ចូរកុំឲ្យបាត់   ភ្លាត់ខ្វាត់ទៅណា   អាណិតមាតា   បីតាអ្នកផង ។

ពាក្យពន្យល់= បរិកម្ម=ការទន្ទេញ ។ ពន្លក = ដែលជាទីស្នេហា ។ ជាវ= លក់ឬទិញ ។ អាន= មើលថាតាមអក្សរ ។អក្ខរ= អក្សរ ។

២ - សាលារៀននៅភូមិខ្ញុំ

នៅក្នុងភូមិខ្ញុំ   សាលាមួយធំ   មានបីបន្ទប់
បន្ទប់មួយៗ   មានគ្រូសិស្សគ្រប់   គ្រូម្នាក់ជាម្លប់
នៃសិស្សច្រើនគ្នា ។ ថ្នាក់ដែលខ្ញុំរៀន   បរិច្ចណាផ្កា
ខាងស្តាំជិតទ្វារ   ដែលខ្ញុំចូលទៅ   សំដៅសាលា
គេសង់នៅនា   ទីដីមួយធំ ។   នៅមុខសាលា
មានដាំសួនផ្កា   ជាទីមនោរម្យ   នឹងមានដើមឈើ
ខ្លះតូចខ្លះធំ   សាខាស៊ុមទ្រុម   មានម្លប់ត្រឈៃ

ខាងក្រោយសាលា ល្វឹងល្វើយទីធ្លា ធំធេងពេកក្រៃ
ខ្ញុំរៀនចំណេះ ហាត់ប្រាណសព្វថ្ងៃ បានស្រួលសរសៃ
សុខស្រួលក្សេមក្សាន្ត ។ ពេលឈប់សម្រាក ខ្ញុំនាំពួកបក្ស
ជាមិត្រកល្យាណ លេងក្នុងធ្លាធំ រំហើយកំសាន្ត
ទើបពួកខ្ញុំបាន សប្បាយចិត្តអឺយ ។

ពាក្យពន្យល់ - មនោរម = (ម. ថ. ម៉ៈនោរំ) ដែលជាទីរីករាយចិត្ត, ដែលគួរឲ្យសប្បាយចិត្ត ។ ក្សេមក្សាន្ត = ដែលមានសេចក្ដីសុខសាន្ត ។ ពួកបក្ស = (បក្ស. ម. ថ. ប៉ាក់) ចំនួនគ្នាច្រើន ដោយឡែកផ្សេងៗ ។ កល្យាណ = មានលំអដ៏ប្រសើរគួររាប់អាន ។

៣ - ខ្លួនមនុស្ស

មនុស្សយើងបើសិនជាចំបែក គិតគូរតាមផ្នែកបីភាគ
ក្បាលមួយខ្លួនមួយកភ្ជាប់គ្នា ដៃជើងក៏ជាមួយចំណែក ។
លើក្បាលមានសក់ដុះស្កាញស្កុក ខាងមុខមានមុខប្រមុះភ្នែក

ត្រចៀកសន្ធារថែងបំបែក ទើបបានកន្លែកញែកពីគ្នា ។
មាត់នៅខាងមុខក្រោមច្រមុះ សំរាប់ភ្លក់រសជាតិអាហារ
ច្រមុះមានរន្ធតាំងទ្វេហារ ហិតក្លិនគន្ធា ឬ ស្អុយក្តី ។
ភ្នែកអាចសំឡឹងឲ្យដឹងជាក់ ស្គាល់រូបប្រត្យក្សប្រុស ឬ ស្រី
ដឹងសត្វមគ្គាដឹងវិថី ខ្ពស់ទាបចាស់ថ្មី ឬ តូចធំ ។
ត្រចៀកសំរាប់ឮសូរសៀង ប្រគំចម្រៀងក្លូតឬផ្លុំ
សំឡេងចាស់ក្មេងតូចឬធំ ត្រចៀកក៏គាំពារទាំងអស់ ។
ដងខ្លួនមានទ្រូងនៅខាងមុខ ក្រោមទ្រូងនោះទុកកន្លែងពោះ
ដែលទន់គ្មានឆ្អឹងបន្តិចសោះ សន្មតឲ្យឈ្មោះពោះពេញទី ។

ពាក្យពន្យល់ - ភាគា = ភាគ ចំណែក ។ សន្ធារ = គ្រឿងប្រុង ។
ទ្វេហារ (ទ្វេ = ពីរ) ។ គន្ធា = គ្រឿងក្រអូប ។
- ប្រត្យក្ស = (ម . ថ . ប្រត្យ័ក) ដែលជាក់,
ប្រាកដ , ច្បាស់ ។ មគ្គា = ផ្លូវ ។

៤- ខ្លួនមនុស្ស (ត)

ដងខ្លួនមានហត្ថបាទា បន្តភ្ជាប់គ្នាឥតឃ្លាតទេ

ក្នុងដៃមួយៗបើរះរេ ពិនិត្យគិតគ្នេរឃើញសព្វគ្រប់ ។
មានដើមកំភួនមានតួផង តួពីរក៏ប់រងភ្ជាប់ម្រាមដប់
ដៃនេះឯងហើយយើងកុំថប់ អាចកាន់សព្វគ្រប់តាមការគួរ ។
ឯជើងមានភ្លៅនៅក្រោមខ្លួន មានស្មងកំភួនជង្គង់តួ
សំរាប់ដើររត់ឬដើសួរ មិនបាច់ចាំគួរតាមកាលសម ។
ក្នុងខ្លួនមានសាច់ឈាមសរសៃ មានឆ្អឹងវែងខ្លីមានតូចធំ
បីរយកំណាត់សន្ធារផ្គុំ ពូតផ្គុំប្រជុំជារាងកាយ ។

ពាក្យពន្យល់ – ហត្ថបាទ – ដៃជើង ។

សន្ធារ – ប្រមូលផ្តុំ ។

៥– បវេសនកាលនៃថ្នាក់រៀន

ទីវ៉ានព្រឹកស្អែកហ្នឹង ខ្ញុំវិលវិញចូលរៀនហើយ
ខ្ញុំមិននៅកន្តើយ ព្រោះផុតហើយកាលកំសាន្ត ។
គឺពេលដែលសំរាក នាំលំបាកខ្ចាត់បាកប្រាណ
សប្បាយអប្រមាណ ម្សិលមិញបានផ្ទង់ផុតហើយ ។

ក្នុងទិនមុខនេះ ខ្ញុំក្រោកក្រេសពុំយូរឡើយ
លុះខ្ញុំក្រោកឡើងហើយ រៀបចំខ្នើយកន្ទេលមុង ៗ
តាក់តែងសព្វគ្រប់ ទើបក្របួចចាប់គ្រឿងប្រុង
ក្របួចនៅខាងក្នុង ពេញកំពុងគ្រឿងសិក្សា ៗ
មកស្ពាយលើអង្ស: លុតបាទ:លើកហត្ថា
ប្រណម្យបង្គំលា នូវមាតាបិតាផង ៗ
ទើបចេញពីគ្រឹះស្ថាន សំដៅប្រាណត្រង់តែម្តង
ព្រោះចិត្តជាប់ស្និទ្ធបង ខ្លាចកន្លងពេលវេលា ៗ
នៅតាមវិថីនោះ មានស្រីប្រុសចំរុះគ្នា
សុទ្ធតែអ្នកសិក្សា ជជែកគ្នាឮរង ៗ
បណ្តើរគ្នាត្រសង កងរំពងទាំងតូចធំ ៗ
ខ្លះដើរដោយក្រុម ៗ ខ្លះស៊ីនំនៅហត្ថា ៗ

ពាក្យពន្យល់ .— បវេសនកាលនៃថ្នាក់រៀន – ពេលចូលរៀនជាថ្មីនៃថ្នាក់រៀន ៗ ទិវ័ន – (ម.ជ. ទិវាន់) ថ្ងៃ ៗ អប្រមាណ ឬ អប្បមាណ – ដែលប្រមាណមិនបាន ៗ ទិនមុខ – (មុខនៃថ្ងៃ) គឺវេលាបព្រាង,

ព្រឹកព្រាន ។ សព៌ាង្គ = ពន់កាយទាំងមូល ។

អង្ស: = ស្មា ។ បាទ: (ម.ថ. បាទាក់) = ជើង ។

ហត្ថា = ដៃ ។ ចំរុះ ឬ បម្រុះ = ដែលលាយ

ឡំគ្នា ។

៦ - បវេសនកាលនៃអ្នករៀន (គ)

ខាងមុខសាលាខ្ញុំ　　សិស្សប្រជុំជិតមាត់ទ្វារ
ចាំដល់វេលា　　ទាំងអស់គ្នាឈររង់ចាំ ។
ចំណែកខាងខ្ញុំវិញ　　ជួបសម្លាញ់មិត្តកល្យាណ
ដែលប្រាសឃ្លាតចាកឋាន　　យូរខែខានជួបភក្ត្រា ។
ទើបខ្ញុំសួរដំណឹង　　សុខទុក្ខនឹងមិត្តពលគ្នា
រីករាយឥតឧបមា　　ដូចវង្សាជាប់លោហិត ។
លុះដល់ម៉ោងប្រាំបី　　សូរជួងថ្មីគេវាយពិត
សូរនេះជាកំរិត　　ដែលយើងគិតតែសិក្សា ។
ទើបខ្ញុំនឹងមិត្តភក្តិ　　សូរជួងជាក់កម្មា
ចូលដល់ក្នុងសាលា　　លើកហត្ថាបន្ទន់កាយ ។

ប្រណម្យថ្វាយបង្គំ ឆ្ពោះគ្រូខ្ញុំដោយរីករាយ
ដែលបែកយូរវៃឆ្ងាយ ទើបវិលកាយទៅដីងម៉ា ។
លុះខ្ញុំអង្គុយស៊ប់ ចិត្តខ្ញុំឈប់កង្វិទ្យា
ខ្ញុំខំតម្រង់ស្មារ តាំងស្តាប់ពាក្យពេចន៍គ្រូ ។
ខ្ញុំតាំងចិត្តជាថ្មី ក្តែកក្រៃពមិនបន្ធូរ
មើលក្តារខៀនចាំងគួ ប្រុងស្តាប់គ្រូមានប្រសាសន៍ ។

ពាក្យពន្យល់ –

ភក្ត្រា = មុខ ។ លោហិត = ឈាម ។
មិត្តភក្តិ = មិត្តដែលស្លូតត្រង់, ស្មោះត្រង់ ។

រោងពុម្ពខ្មែរ